ORIMATTILA
- Sopivasti skutsissa -

OLAN OMA ILMASTO-OHJELMA 2020–2030

ORIMATTILAN KAUPUNKI 2020

Koonnut Kirsi Liukkonen-Hämäläinen

SISÄLTÖ

1. Tausta ja tavoite
   1.1. Päijät-Hämeen maakunta
   1.2. Hiilineutraali kaupunki
   1.3. Ravinneneutraali kaupunki
   1.4. Kaupungin oma strategia
2. Kasvihuonepäästöjen nykytilanne ja seuranta
   2.1. CO2 raportti 2008-2018
   2.2. Uusimuotoinen laskentamalli 2020 (päästötiedot vuosilta 2005-2017)
   2.3. Päästöjen vähentämiskeinoja
3. Ilmasto-ohjelman valmistelu
   3.1. Kysely kuntalaisille, yhteisöille, yrityksille, päättäjille ja kaupungin työntekijöille lokakuussa 2019
   3.2. Erkko-lukion kysely lukiolaisille lokakuussa 2019
   3.3. Ilmasto-ohjelman valmistelu päätöksentekoa varten valtuustolle
4. Toimenpiteet ja niiden edellyttämät resurssit
   4.1. Liikenne
   4.2. Energian tuottaminen
   4.3. Rakennukset ja energiatehokkuus
   4.4. Yhdyskuntajäte ja kiertotalous
   4.5. Ravinto
   4.6. Maa- ja metsätalous
   4.7. Maankäytön suunnittelu
   4.8. Sähköinen asiointi
   4.9. Hankinnat
   4.10. Valistus ja viestintä
5. Orimattilan omat hiilinielut ja -varastot sekä päästökompensaatiot
6. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
7. Ilmasto-ohjelman ylläpito ja päivittäminen
8. Seuranta ja raportointi
9. Lähteet
10. Liitteet

Valokuvat Kirsi Liukkonen-Hämäläisen kuva-arkisto

Johdanto

Suomi on jo pitkään pyrkinyt rajoittamaan ilmastonmuutoksen etenemistä ja keskilämpötilan nousua kansainvälisen ilmastopolitiikan tavoitteiden määrittämisen kautta.

YK:n ilmastosopimus astui voimaan 1994. Sen tavoitteena on kasvihuonekaasupäästöjen vakauttaminen vaarattomalle tasolle. Ilmastosopimusta täydennettiin Kioton pöytäkirjalla, joka astui voimaan 1997.

YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma vuoteen 2030 (Agenda 2030) hyväksyttiin vuonna 2015. Toimintaohjelma astui voimaan vuoden 2016 alusta.

Myöhemmin maailman valtiot sitoutuivat vielä Pariisin ilmastosopimukseen, joka astui voimaan 2016. Pariisin sopimuksen tavoitteena on pitää maapallon keskilämpötilan nousu selvästi alle kahdessa asteessa verrattuna esiteolliseen aikaan ja ryhtyä toimiin, joilla lämpeneminen saadaan rajattua alle 1,5 asteen.

Hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin (IPCC, Intergovernmental Panel on Climate Change) lokakuun 2018 1,5 asteen erikoisraportin jälkeen ilmastonmuutos on pysynyt puheenaiheena niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla.

1. Taustaa

1.1. Päijät-Hämeen maakunta

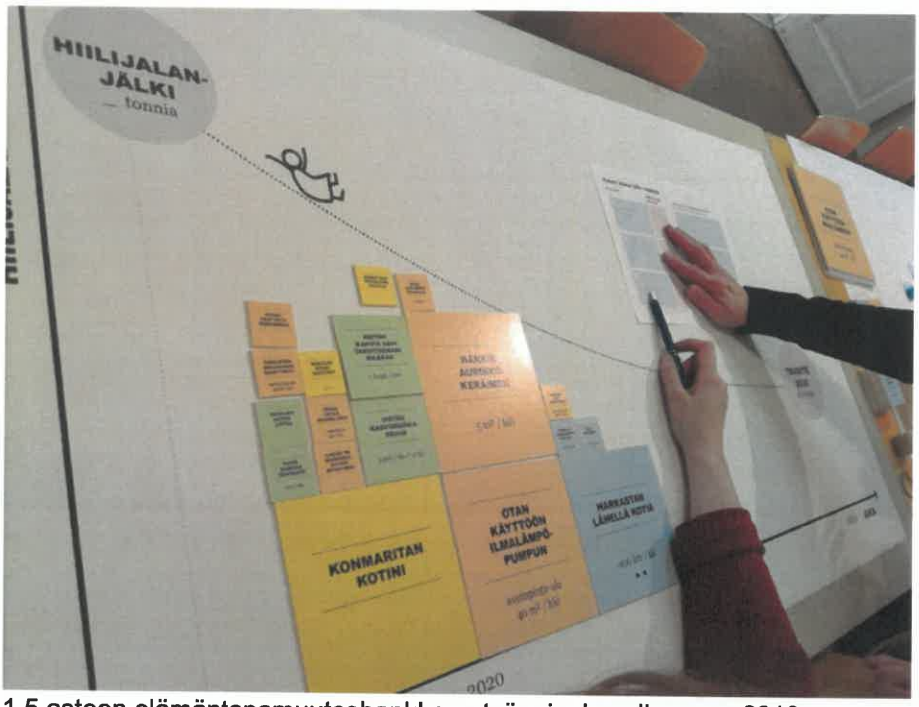
Päijät-Hämeen ilmastotyöryhmän kokous Orimattilan kaupungintalolla 2019.

Päijät-Hämeessä maakuntastrategiaa vuosille 2018-2021 työstettäessä ilmastonmuutos ja ympäristön kestämätön käyttö koettiin uhkaksi, joka voidaan oikealla asenteella ja toimenpiteillä kääntää maakunnan kannalta mahdollisuudeksi: puhtaasta ympäristöstä tehdään valttikortti koko maakuntaan.

Päijät-Hämeen liitto edistää kansallisten ilmasto- ja energiatavoitteiden toteutumista yhdessä kuntiensa ja muiden toimijoiden kanssa. Päijät-Hämeen oma maakunnan ilmasto- ja energiatiekartta viedään maakuntahallituksen hyväksyttäväksi syksyllä 2020. Ilmastotiekartta sisältää erilaisia lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteita ja toimenpiteitä vuoteen 2030 saakka. Tavoitteena on hiilineutraali Päijät-Häme vuoteen 2030 mennessä. Päijät-Hämeen alueellinen ilmastotyöryhmä koordinoi ilmastotyötä koko maakunnan alueella.

Orimattila on mukana Päijät-Hämeen liiton vetämässä 1,5 asteen elämäntapamuutoshankkeessa (2019-2020), jossa kuudessa Päijät-Hämeen kunnassa kotitaloudet kokeilevat hiilijalanjälkensä pienentämistä ja miettivät miten hyvin maakunnan kunnat ja kaupungit tällä hetkellä mahdollistavat kestävän elämäntavan. Hankkeessa haastetaan myös osallistuvien kuntien johto ja valtuustot julkiseen elämäntapatestiin. Ainoana oppilaitoksena hankkeessa on mukana Orimattilan Erkko-lukio.

1.2. Hiilineutraali kaupunki

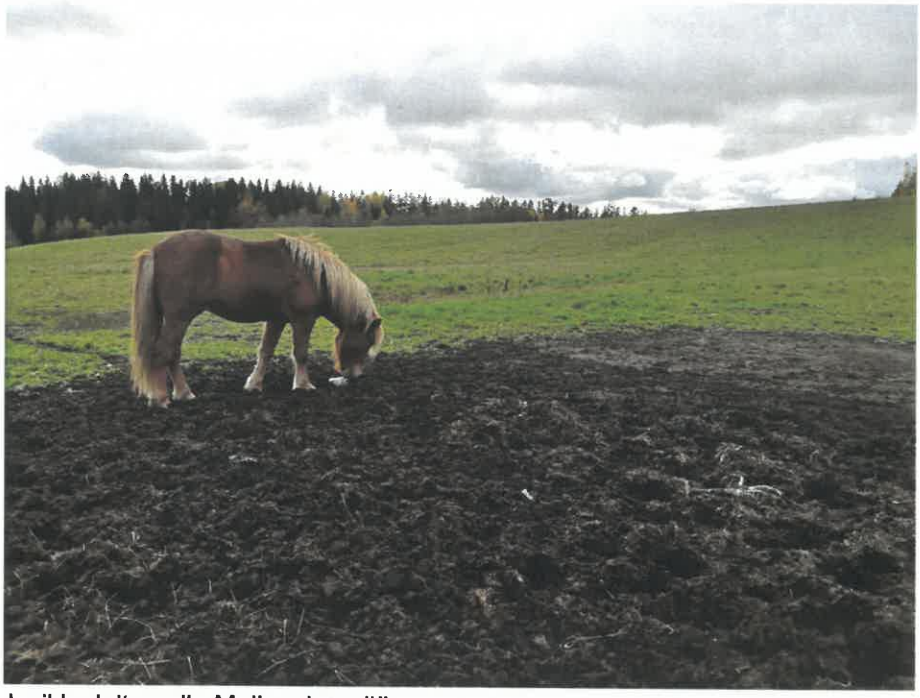
1,5 asteen elämäntapamuutoshankkeen työpaja Jymylinnassa 2019.

Hiilineutraalilta kaupungilta edellytetään päätöstä siitä, että kaupunki tavoittelee koko alueellaan 80 % kasvihuonekaasupäästövähennystä vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Kansainvälinen ilmastopaneeli (IPCC) julkaisi syksyllä 2018 erikoisraportin, jossa vertailtiin maapallon keskilämpötilan 1,5 ja 2 asteen nousun vaikutuksia. Raportin mukaan on todennäköistä, että ilmaston lämpeneminen nousee 1,5 asteeseen vuosien 2030 ja 2052 välillä, mikäli lämpenemistä ei pystytä hidastamaan vähentämällä ihmistoiminnan aiheuttamia hiilidioksidipäästöjä.

Ympäristövaliokunta esitti 2.10.2019 Orimattilan kaupungille, että Orimattilan kaupunki hakee suomalaisten hiilineutraalien kuntien (HINKU) verkostoon. Tämä edellyttää Orimattilan nykyisen ilmasto- ja energiaseurannan ja kehittämistyön ylläpitoa ja laajapohjaisen Orimattilan HINKU-työryhmän perustamista ja HINKU-yhdyshenkilön nimeämistä. Orimattila liittyi Hinku-verkostoon marraskuussa 2019. Päijät-Hämeen maakunta julistautui Hinku-maakunnaksi 4.12.2019. Suomen Hinku-verkosto on perustettu vuonna 2008 ja se kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Verkoston toimintaa on 2019 alkaen toteutettu yhteistyössä Canemure (Kohti hiilineutraaleja kuntia ja maakuntia) –hankkeen kanssa. Se on kuusivuotinen EU:n Life-rahoitteinen hanke, jolla toteutetaan kansallista ilmastopolitiikkaa.

1.3. Ravinneneutraali kaupunki

Issikka laitumella Mallusniemellä.

Ravinneneutraali kaupunki on aktiivinen ravinnekierrätyksen toimija. Kaupungin alueella orgaaniset ravinteet hyödynnetään tehokkaasti ja taloudellisesti, mahdollisimman lähellä syntypaikkaansa, ihminen ja ympäristö huomioon ottaen.

Ravinneneutraali kaupunki tiedostaa ja tunnistaa alueensa merkittävimmät ravinnevirrat sekä niiden hyödyntämispotentiaalin. Omalla esimerkillään kaupunki kannustaa muita kestävään toimintaan. Omilla hankinnoillaan kaupunki edistää ravinteiden kierrätystä.

Ravinneneutraalisuus ei ole 'nollapäästöistä' toimintaa, vaan sitoutunutta konkreettista tekemistä kohti vähäpäästöistä ja resurssitehokasta orgaanisten ravinteiden käyttöä. Kaupunki luo puitteet ravinteiden kierrättämiselle aluesuunnittelun avulla ja tukee ravinneneutraalia toimintaa strategiassaan sekä poliittisilla linjauksillaan. Ravinneneutraalisuus tukee myös ilmastonmuutoksen hidastamista ja siihen varautumista ja sopeutumista mm. maa- ja metsätaloudessa ja orgaanisten aineiden ja ravinteiden kestävän käytön avulla.

Orimattilan kaupunki teki vuonna 2018 päätöksen sitoutua ravinneneutraaliksi kunnaksi vuosiksi 2019-2020.

1.4. Kaupungin oma strategia

Maakunnallinen ilmastotyöryhmä vierailee Orimattilan Lämmöllä 2019.

Orimattilassa ihmisen ja ympäristön hyvinvointi on nostettu kolmen tärkeimmän arvon joukkoon valtuuston hyväksymässä Orimattilan kaupungin strategiassa vuosille 2018-2021. Lisäksi Orimattilan kaupunki on sitoutunut strategiassaan edistämään yhteisöllisyyttä ja osallisuutta kartoittamalla uusia toimintatapoja. Kaupungin strategiaa päivitetään neljän vuoden välein.

Orimattilan oman 2019 ilmastokyselyn vastausten perusteella pelkkä strategia ei riitä. Orimattilassa kaivattiin lisää koulutusta ja neuvontaa ilmastokysymyksiin liittyvistä aiheista.

2. Kasvihuonepäästöjen nykytilanne ja seuranta

2.1. CO2 raportti 2008-2007

Orimattilan CO2 raportin 2008-2017 mukaan Orimattilan kasvihuonekaasujen päästöt vuonna 2017 olivat yhteensä 138,7 kt CO2-ekv, ilman teollisuutta.

Näistä päästöistä vajaa 90 % aiheutui tieliikenteestä (57.4 kt CO2-ekv, 41 %), maataloudesta (39,8 kt CO2-ekv, 29 %) ja erillislämmityksestä (23,8 kt CO2-ekv, 17 %). Kuluttajien sähkönkulutuksen, sähkölämmityksen, jätehuollon sekä maa- ja kaukolämmön osuus jäi 13 %:iin.

2.2. Uusimuotoinen laskentamalli 2020 (päästötiedot vuosilta 2005-2017)

Kuntien kasvihuonekaasupäästöjen seurantaan on saatu uusi oletuslaskentamalli. Se ei sisällä päästökauppaan kuuluvien teollisuuslaitosten polttoaineiden käyttöä, teollisuuden sähkönkulutusta, teollisuuden jätteiden käsittelyn päästöjä eikä kuorma-, paketti- ja linja-autojen läpiajoliikennettä. Mikäli Orimattilassa tuotettaisiin tuulisähköä, siitä laskettaisiin uudessa laskennassa kaupungille päästökompensaatio vuosittaisen sähkön päästökertoimen mukaisesti.

Uuden laskentatavan mukaan Orimattilan kasvihuonekaasujen päästöt vuonna 2017 olivat yhteensä 151,0 kt CO2 e, mikä asukasta kohden tarkoittaa 9,3 kt CO2e. Näistä päästöistä maatalouden osuus oli 40,7 kt CO2 e (27 %), tieliikenteen osuus 39,5 kt CO2 e (26,2 %), muun lämmityksen (poisluettu sähkö, kaukolämpö, öljy) osuus 21,7 kt CO2 e (14,4 %) ja työkoneiden osuus 13,0 kt CO2 e (8,6 %). Kulutussähkön, sähkölämmityksen, jätteiden käsittelyn ja kaukolämmön yhteenlaskettu osuus oli 24,2 kt CO2 e (16,1 %).

Uuden laskentatavan mukaiset Orimattilan kasvihuonepäästölaskennat liitteinä. Laskennoissa vertailuvuosi vaihtelee: 2005-2007-2016.

2.3. Päästöjen vähentämiskeinoja

Tieliikennepäästöihin kunnat voivat vaikuttaa tukemalla joukko- ja kevyttä liikennettä, autokannan uudistumista sekä vähäpäästöistä ajoneuvoteknologiaa. Vähäpäästöisille autoille voidaan varata pysäköintipaikkoja. Kuntalaiset voivat vähentää liikenteen päästöjä suosimalla joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä sekä välttämällä turhia ajo/lentomatkoja. Useamman auton tarve pienenee esimerkiksi kimppakyytejä hyödyntämällä.

Suomessa huomattava osa energiankulutuksesta ja kasvihuonepäästöistä aiheutuu rakennusten lämmityksestä. Orimattilassa rakennuksia lämmitetään erillislämmityksellä, sähkölämmityksellä, kaukolämmöllä ja maalämmöllä. Orimattilan asukkaat ja yrittäjät voivat vaikuttaa lämmityksestä aiheutuviin päästöihin alentamalla sisälämpötilaa, parantamalla rakennusten energiatehokkuutta sekä toteuttamalla lämmitystapamuutoksia. Ympäristöystävällisiä, päästöjä vähentäviä lämmitysjärjestelmiä ovat esim. maalämpö, puupolttoaineet ja aurinkokeräimet.

Kunnat voivat tukea uusiutuviin energianlähteisiin siirtymistä tehokkaalla neuvonnalla ja tiedotuksella. Kunnissa voidaan vaikuttaa lämmitysenergian kulutukseen ja siitä syntyviin päästöihin omien rakennusten järkevällä lämmityksellä ja lämmityksen suunnittelulla. Päästövähennyksiä ja kustannussäästöjä saavutetaan rakennusten ja kunnallistekniikan fossiilisia polttoaineita korvaamalla. Kaukolämmön tuottaminen lämmön ja sähkön yhteistuotantolaitoksissa on kaukolämmön energiatehokkain vaihtoehto. Kaukolämmön päästöjä voidaan vähentää käyttämällä uusiutuvaa energiaa tai teollisuuden ylijäämälämpöä. Öljyn ja kivihiilen käyttö nostaa päästöjä.

Maatalouden kasvihuonepäästöihin voidaan vaikuttaa siirtymällä uusiutuvan energian käyttöön, huolehtimalla peltomaan rakenteesta ja kasvattamalla peltojen hiilinieluja. Suosimalla typensitojakasveja teollisten lannoitteiden sijaan voidaan vähentää lannoiteteollisuuden päästöjä. Lannan varastointi- ja käsittelytapoja muuttamalla ravinteet saadaan tehokkaammin kiertoon ja kasvien käyttöön, ilmaan haihtumisen ja vesistöön valumisen sijaan.

3. Ilmasto-ohjelman valmistelu

Ilmasto-ohjelman valmistelussa on annettu kuntalaisille, päättäjille ja yrittäjille mahdollisuus vaikuttaa ohjelman sisältöön mahdollisimman varhaisessa vaiheessa valmistelua.

3.1. Kysely kuntalaisille, yhteisöille, yrityksille, päättäjille ja kaupungin työntekijöille lokakuussa 2019

Ympäristövaliokunta toteutti sähköisen ilmastokyselyn Orimattilan nettisivuilla viikoilla 44 -45. Kysely päättyi 10.11.2019. Kyselyyn saatiin 134 vastausta. Vastaajien ikäjakauma vastasi hyvin Orimattilan kaupungin väestön rakennetta.

Kyselyn kooste liitteenä.

3.2. Erkko-lukion kysely lukiolaisille lokakuu 2019

Erkko-lukio suunnitteli ja toteutti oman ilmastokyselynsä viikolla 46. Kyselyyn vastasi 128 henkilöä. Kysely päättyi 15.11.2019.

Kyselyn kooste liitteenä.

3.3. Ilmasto-ohjelman valmistelu päätöksentekoa varten valtuustolle

Ympäristövaliokunta kokosi ilmasto-ohjelmaluonnoksen joulukuussa 2019. Ympäristövaliokunta täydensi sitä myöhemmin jäseniltään, Päijät-Hämeen liiton ilmastoasiantuntijalta ja MayorsIndicators –hankkeelta saaduilla tiedoilla. Toukokuussa 2020 Orimattilan ilmasto-ohjelma lähti kaupunginhallituksen kautta kaupunginvaltuustoon hyväksyttäväksi.

4. Toimenpiteet ja niiden edellyttämät resurssit

Kuntalaisille, lukiolaisille, päättäjille ja yrittäjille tehtyjen kyselyiden vastausten, eri hallintokuntien KETS:ssä esittämien toimenpiteiden ja Päijät-Hämeen maakunnan kuntien keskinäisissä sopimuksissa ja hankkeissa mainittujen toimenpiteiden pohjalta Orimattilan ilmasto-ohjelmaan on valittu konkreettisia, mitattavia toimenpiteitä. Näitä täsmennetään ja täydennetään vuosittain ilmastotyön edetessä.

4.1. Liikenne

Päijät-Hämeessä on kartoitettu mahdollisuudet edistää vähäpäästöistä liikennettä ja muodostettu tältä pohjalta maakunnallinen toimenpideohjelma. Työtä ohjasi Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäryhmä ja työn toteutuksesta vastasi Linea Konsultit Oy.

Liikennettä Tönnössä 2019.

Kävelyä ja pyöräilyä keskustassa.

CO_2 –raportissa tieliikenteen kasvihuonepäästöt olivat 57,4 kt CO_2e. Tällöin laskennassa otettiin huomioon ohikulkuliikenne laaja-alaisemmin.

Uusimmassa liikennepäästölaskennassa, joka nojautuu vuoden 2017 tietoihin, Orimattilan tieliikenteen kasvihuonepäästöt jäivät pienemmiksi 39,5 kt CO_2e. Tämä johtuu siitä, että uusi laskenta ei sisällä päästökauppaan kuuluvien teollisuuslaitosten polttoaineiden käyttöä, teollisuuden sähkönkulutusta, teollisuuden jätteiden käsittelyn päästöjä eikä kuorma-, paketti- ja linja-autojen läpiajoliikennettä.

Orimattilan kaupungin kyselyissä saamien vastausten perusteella orimattilaiset nuoret haluavat julkisen liikenteen mahdollisimman edulliseksi ja kattavaksi niin Lahden kuin Helsingin suuntaan. Työssäkäyvät esittävät etätyömahdollisuuksien lisäämistä nykyisestä ja kattavaa joukkoliikennettä. Vapaa-ajalla aikuisväestö kaipasi lisää lähi- ja luontomatkailua, kun taas nuoret kiinnittivät enemmän huomiota liikkumisen edullisuuteen ja sujuvuuteen. Kaikkien vastausten perusteella fossiilisten polttoaineiden kehitystyö ja tankkauspaikkojen sijoittelu on vielä kesken, mutta selkeytymässä tulevina vuosina.

OP:n sähkölatauspiste.

4.2. Energian tuottaminen

Lähellä tuotettu hake on yksi vaihtoehto energian tuottamiseen. Orimattilan Lämpö hyödyntää omassa toiminnassaan puuhaketta.

Biokaasun valmistaminen orgaanisestä jätteestä on tätä päivää. Päijät-Hämeen jätehuolto on perustanut kuntien yhteisen Labio-biokaasulaitoksen Lahteen ja Kuivannon kylällä yksityinen karjatila on hankkimassa itselleen oman biokaasulaitoksen.

Perinteistä halkolämmitystäkään ei ole toistaiseksi hylätty. Vääränlainen puunpoltto lisää kuitenkin pienhiukkaspäästöjä.

Orimattilassa maakaasun käyttö on mahdollista sekä pienissä että isoissa kiinteistöissä.

Sähköä voidaan tuottaa monella eri tapaa. Kuluttajat voivat nykypäivänä itse valita millaista sähköä ostavat verkosta.

Suomessa tuulienergian tuottaminen on ollut suosittua erityisesti rannikolla. Tuulipuistoja ei ole kuitenkaan hyväksytty liian lähelle asutusta. Orimattilassa ei ole yhtään tuulivoimalaa käytössä.

Vesivoimaa Orimattilassa tuotetaan Porvoonjoella Orimattilan Vääräkosken voimalassa ja Tönnön myllyn voimalassa.

Erityisesti aurinkoenergian käyttöä tulisi Orimattilan ilmasto-kyselyn perusteella lisätä muun energiankäytön lisänä.

Erilaisia energiakasveja on kokeiltu energiantuotantoon. Näistä yksi esimerkki on ruokohelpi.

Maalämmön suosio on myös ollut kasvussa. Sen käytölle on asetettu kuitenkin rajoituksia pohjavesialueilla Orimattilan ympäristönsuojelumääräyksissä (vesilain pohjaveden pilaamiskielto).

4.3. Rakennukset ja energiatehokkuus

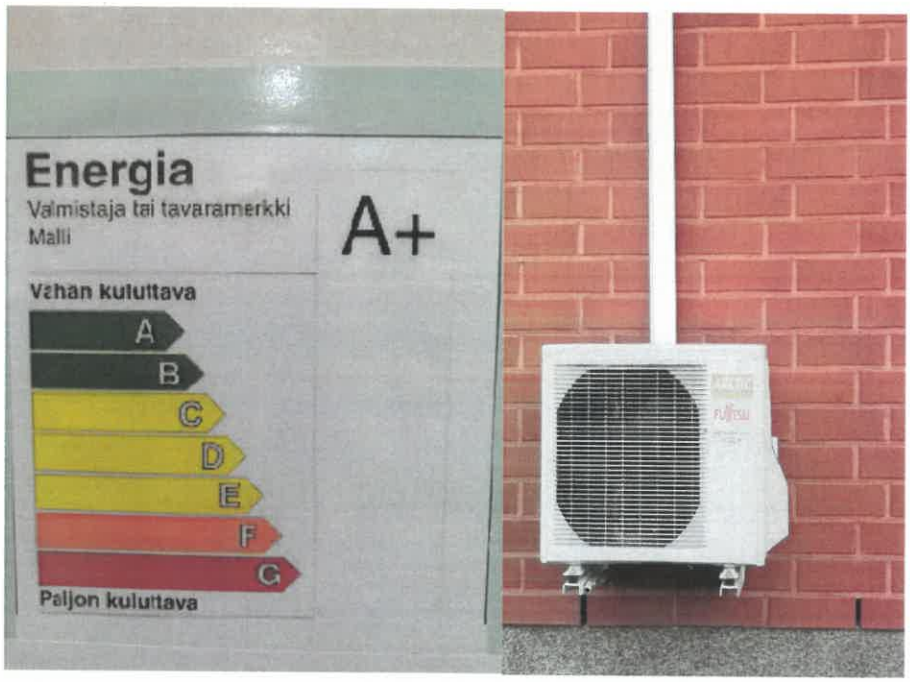

Orimattilan kaupunki on liittynyt kuntien energiatehokkuussopimukseen (KETS) kaudelle 2017-2025. Kaupunki on ollut mukana myös nykyistä sopimusjärjestelmää edeltäneessä kuntien energiansäästösopimuksessa. Orimattilan tavoitteena on energiatehokkuuden huomioiminen jo rakennussuunnitteluvaiheessa.

Kaupunki on laatinut itselleen energiatehokkuuden parantamiseen tähtäävän kaupungin omaa toimintaa koskevan toimintasuunnitelman. Siihen sisältyy myös uusiutuvan energian edistämiseen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä. Toimeenpano on aikataulutettu ja vastuutettu. Energian kulutusanalyysi tehdään kaksi kertaa vuodessa. Sopimuksen mukainen vuosiraportointi tehdään vuosittain huhtikuussa. Vastuuhallintokunta on tilapalvelu.

Energiatehokkuussopimuksen mukaisen toimintasuunnitelman mukaan Orimattilan hankintaohjeessa ei ole erillistä ohjeistusta energiatehokkuuden huomioimiseksi. Myöskään rakennussuunnittelussa ei ole käytössä seikkaperäistä ohjeistusta energiatehokkuuden huomioimisesta teknisissä valinnoissa ja suunnittelussa. Orimattilan tavoitteena on, että uudis- ja korjausrakentamiseen liittyvässä päätöksenteossa otetaan huomioon toteutusvaihtoehtojen energiatehokkuus ja elinkaarikustannukset yhtenä valintakriteerinä.

Niihin kaupungin kiinteistöihin, joissa on toteutettu kiinteistökatselmus, energiatodistukset on laadittu ja laitettu esille. Kaupunki on vaihtanut useisiin kohteisiin LED-valaisimet. Energian kulutusta on seurattu vesilaitoksen toimesta. Tilapalvelu on ohjeistanut kiinteistöjen käyttäjiä energiatehokkaisiin toimintatapoihin. Tilapalvelu on asentanut liike- ja läsnäolotunnistimia useisiin kohteisiin.

Orimattilan tekemässä energiatehokkuussopimuksessa on asetettu Orimattilaan 10,5 % energiatehokkuustavoite vuoteen 2025 mennessä ja välitavoite vuoteen 2020 mennessä 7 %. Vertailuvuotena käytetään vuotta 2014.

Orimattilan kaupunki on laatinut KETS:ssä katselmointisuunnitelman, jonka mukaisesti energiakatselmuksia toteutetaan kiinteistöihin. Tarkoituksenmukaisimmat ja kustannustehokkaimmat toimenpiteet toteutetaan mahdollisimman pian. Toteutuksen jälkeen voidaan seurata toimenpiteistä saatuja säästö-vaikutuksia. Orimattilassa käyttöönottokatselmus tehdään kaikissa pinta-alaltaan vähintään 1000 m2 rakennuksissa ja rakennuksissa, joissa tehdään laaja peruskorjaus ja joiden käyttötarkoitusta oleellisesti muutetaan.

4.4. Yhdyskuntajäte ja kiertotalous

Orimattilan kaupunki on mukana päivittämässä Päijät-Hämeen kiertotalouden tiekarttaa.

EU-tasolla on oltu huolissaan jäsenmaiden jätteiden hyödyntämisasteesta. Suomikin joutuu kirimään kiertotalouden käytännön toteuttamisessa. Päijät-Hämeessäkin tehostetaan mm. biojätteen erilliskeräilyä ja hyödyntämistä.

Meillä on yhteiset jätehuoltomääräykset koko Päijät-Hämeessä.

Maakunnassa etsitään tällä hetkellä sopivaa uutta paikkaa jätteiden kierrätykseen, välivarastointiin ja loppusijoitukseen. Ympäristövaikutusten arviointimenettely on meneillään.

Jätteiden vastaanottoa Kujalassa 2019

4.5. Ravinto

Tämän aiheen ympärillä on ollut viime aikoina suuria intohimoja. Osa haluaisi lopettaa lihan syönnin kokonaan ja siirtyä kasvissyöjiksi. Osa taas etsii oikeaa tasapainoa monipuolisen ruokavalion nimissä.

Orimattilalaisille tehdyn kyselyn perusteella Orimattilan ilmasto-ohjelman toimenpidelistaan tulee sisällyttää kotimaisen ja lähellä tuotetun ruuan entistä parempaa hyödyntämistä. Lisäksi ruokahävikin vähentäminen koettiin hyväksi toimenpiteeksi. Kotimainen kala ja riista miellettiin hyväksi. Hyönteisruuan lisääminen vaikutti sen sijaan liian eksoottiselta.

4.6. Maa- ja metsätalous

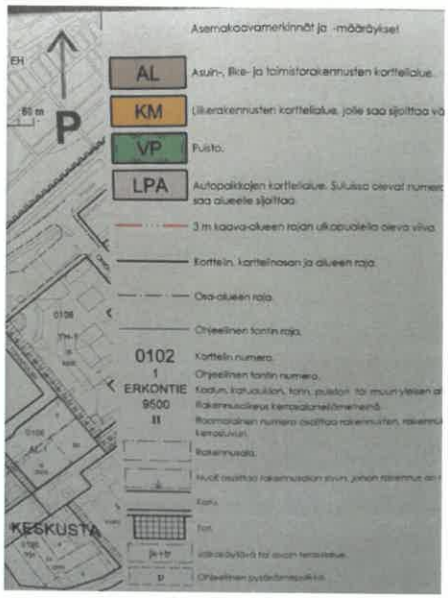
Orimattilan kaupunki ei harjoita itse maataloutta vaan ainoastaan välillisesti vuokraamalla peltojaan viljelijöille.

Orimattilan kaupungin metsien metsänhoitosuunnitelma pohjautuu nykyisin perinteiseen talousmetsäajatteluun. Tämän rinnalle on Orimattilan ilmasto-kyselyn vastauksissa toivottu myös taajamametsien virkistys- ja maisema-arvot paremmin huomioivaa metsänhoitoa.

Aktiiviviljelijöiden ja metsätilojen toiminnassa huomioidaan nykyisin entistä paremmin myös ilmastonäkökohdat. Ympäristötukien ehdoissa on myös tätä painotusta.

Orimattilan kaupungilla on noin 400 hehtaaria metsää ja vajaa 120 hehtaaria peltoa.

4.7. Maankäytön suunnittelu

Hallitusten välisen ilmastopaneeli IPCC:n tuoreen raportin mukaan nopeasti lisääntynyt maankäyttö on kiihdyttänyt osaltaan ilmaston lämpenemistä, aavikoitumista ja elinympäristöjen köyhtymistä viime vuosikymmeninä. Raportin mukaan maapallon lämpenemisen pysäyttäminen alle 1,5 asteeseen vaatii kaikilta sektoreilta toimenpiteitä. Tästä syystä Orimattilan kaupunkikin on mukana Päijät-Hämeen liiton vetämässä 1,5 asteen elämäntapamuutoshankkeessa, missä kuudessa Päijät-Hämeen kunnassa kotitaloudet kokeilevat hiilijalanjälkensä pienentämistä ja miettivät miten hyvin kunnat ja kaupungit tällä hetkellä mahdollistavat kestävän elämäntavan. Hanke päättyy vuoden 2020 puolessa välissä. Hankkeessa haastetaan myös osallistuvien kuntien johto ja kunnanvaltuustot julkiseen elämäntapatestiin. Ainoana oppilaitoksena siinä on mukana Orimattilan Erkko-lukio.

Maankäyttösektorin tulee alentaa päästöjä nopeasti ja lisätä hiilidioksidia ilmasta poistavia hiilinieluja.

Metsät ja muu kasvillisuus sekä maaperä sitovat raportin mukaan itseensä noin kolmanneksen ihmisen aiheuttamista hiilidioksidipäästöistä ja hillitsevät näin ilmastonmuutosta. Toisaalta maa- ja metsätalous sekä muu maankäyttö aiheuttavat laskelmien mukaan reilun viidenneksen (23%) kaikista ihmisen tuottamista kasvihuonekaasupäästöistä.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen on vielä mahdollista, mutta se edellyttää maankäyttösektorin osalta metsien ja maatalousmaan nykyistä kestävämpää käyttöä. IPCC:n tuoreessa raportissa esitettyjä keinoja on otettava pikaisesti käyttöön: metsäkatoa on hillittävä, hiilinieluja on kasvatettava ja ruuantuotannon päästöjä on vähennettävä unohtamatta luonnon monimuotoisuuden turvaamista. Kestäviä ratkaisuja edistäviä teknisiä toimia ovat: viljelykäytäntöjen tai metsänhoidon muutokset,

arvoketjuihin kuten kasvispainoitteiseen ruokavalioon siirtyminen ja riskienhallinta

Orimattilan KETS toimintasuunnitelmassa maankäyttöön ja liikennejärjestelyihin liittyvässä päätöksenteossa otetaan huomioon toteutusvaihtoehtojen energiatehokkuus ja elinkaarikustannukset. Orimattilan tavoitteena on mahdollisimman energiatehokas kaupunkirakenne.

KETS:n mukaan maankäytön ratkaisuilla on huomattava merkitys alueiden energiatehokkuuteen. Keskeistä on eri maankäyttömuotojen sijoitusratkaisut kaupunkirakenteessa. Sijainnilla on merkitystä liikenteen takia. Tehokas ja toimiva kaupunkirakenne mahdollistaa toimivan joukkoliikennejärjestelmän, mikä vähentää henkilöautoliikennettä. Kaavoituksessa on otettava huomioon myös kaavan laadintaprosessi.

Päijät-Hämeen liiton toimenpideohjelmassa 2020 (Vähäpäästöisen liikenteen edellytykset ja kehittäminen Päijät-Hämeessä) tuodaan esille myös maankäytön suunnitteluun liittyviä toimenpiteitä. Näitä tullaan hyödyntämään tarkempaa MAL-sopimusta laadittaessa.

4.8. Sähköinen asiointi

Orimattilan kaupungin strategia vuosille 2018-2021 korostaa sujuvaa ja yhteisöllistä arkea turvallisessa ja vetovoimaisessa maaseutukaupungissa. Kaupungin arvot korostavat avointa ja rohkeaa uudistumiskyvyn parantamista, toimintojen kehittämistä ja yhteisöllisyyttä osallisuutta lisäämällä. Strategian mukaan Orimattila edistää yhteisöllisyyttä ja osallistumista mm. parantamalla palveluidensa saavutettavuutta lisäämällä henkilökohtaisen palvelun rinnalle digipalveluita ja tukemalla niiden käyttöönottoa.

Ympäristövaliokunnan alaisista toiminnoista rakennusvalvonta on jo siirtynyt sähköiseen lupa-asiointiin. Ympäristönsuojelun tavoitteena on siirtyä sähköiseen lupa-asiointiin 1.1.2022 alkaen.

Orimattilan kaupungissa on suunnitteilla koko kaupunkia koskeva sähköinen asiointi, mikä sisältää tulevaisuudessa valmiudet sähköisen arkistoinnin käyttöönottoon.

Keväällä 2020 koronapandemia kiihdytti sähköisen asioinnin käyttöönottoa maailmanlaajuisesti. Koulut siirtyivät etäopetukseen. Liikuntatilat suljettiin. Orimattilassa kaupungin kokoukset siirtyivät teams-alustalle ja työntekijät siirtyivät mahdollisuuksien mukaan etätöihin. Asiakaspalvelu siirtyi käytettävissä olevien mahdollisuuksien mukaan sähköiselle alustalle ja puhelinpalveluun. Sekä julkinen että yksityinen työ/vapaa-ajanliikenne väheni radikaalisti.

4.9. Hankinnat

Tönnön iltavalaistusta kävelyreitillä.

Energiansäästölamppu.

Orimattilan kaupunki on mukana Hanselin toiminnassa sekä seudullisessa konsulttikilpailutuksessa. Nykyinen konsulttikilpailutus on voimassa vuoteen 2020 saakka.

Orimattilan kaupungin talousjohtaja ja hankinnoista vastaavat työntekijät pyrkivät KETS sopimuksen mukaisesti vaikuttamaan siihen, että hankintaohjeistuksessa huomioidaan entistä paremmin energiatehokkuus (työ- ja elinkeinoministeriön ohje 'Energiatehokkuus julkisissa hankinnoissa') sisällytetään tarkoituksenmukaisessa laajuudessa osaksi hankintaohjeistusta ja henkilöstöä koulutetaan riittävästi.

Jatkossa Orimattilassa hyödynnetään Helsingin kaupungin Canemure-osahankkeessa (Hiilijalanjälkikriteerit kestävien hankintojen edistäjänä) saatuja tuloksia ja hyviä käytäntöjä.

4.10. Valistus ja viestintä

Ranku-hanke Kuntamarkkinoilla 2019.

Ilmasto-ohjelmasta ja sen seurannasta tiedotetaan keskitetysti kaupungin omien nettisivujen kautta. KETS:n osalta tiedotusvastuu on tilapalvelulla, CO2 raportin ja Hinkutoiminnan osalta ympäristövaliokunnalla ja kaupungin tilinpäätöksestä kullakin hallintokunnalla omalta osaltaan sekä yhteenvedon osalta ympäristövaliokunnalla.

Ilmasto-ohjelma ja sen seuranta on yksi osa Orimattilan kaupungin kestävän kehityksen seurantaa.

Ympäristöviestinnän yleistä tehokkuutta Orimattilassa mitataan kaksi kertaa valtuustokauden aikana KISA pikatestin avulla. Ympäristöviestinnän mittaamista KISA pikatestillä on tehty ympäristövaliokunnassa vuodesta 2016 lähtien, viimeksi lokakuussa 2019.

5. Orimattilan omat hiilinielut ja –varastot sekä päästökompensaatiot

Orimattilan kaupunki omistaa noin 400 hehtaaria metsiä ja vajaa 120 hehtaaria peltoa. Pellot on vuokrattu niitä tarvitseville eikä voimassa olevissa sopimuksissa ole voitu huomioida ilmastoasioita. Orimattilan kaupunki ei ole mukana päästökaupassa.

Kaupungin metsänhoitosuunnitelmassa huomioidaan hiilinielut/varastot, jatkuva kasvatus, kiertoaikojen pidentäminen ja avohakkuiden vähentäminen. Kaupunki osallistuu Metso-toimintaohjelmaan osalla metsistään.

Menetettyjen hiilivarastojen/nielujen kompensoinnin kustannukset sidotaan hankkeiden kustannuksiin.

Viheralueille suunnitellaan hiilinielujen määrää kasvattamalla sekä olemassa olevia kasvualustoja ja luontoa hyödyntämällä. Vihersuunnitelmiin laaditaan hoitosuunnitelma, jossa otetaan huomioon elinkaarivaikutukset.

Vältetään uusien turhien ojien kaivamista. Kunnostusojituksen tarpeellisuus selvitetään ja niissä huomioidaan hiilensitomiskyky.

Lisätään hiilivarastojen määrää puurakentamisella.

Selvitetään jäljelle jäävien päästöjen kompensoinnin toteuttaminen.

Canemure-hankkeessa selvitetään Päijät-Hämeen metsien hiilinielut. Näitä voidaan käyttää esim. kompensoimaan välttämättömiä muita päästöjä.

Jatkossa Orimattilan asemakaava-alueille olisi tarpeen laatia oma erillinen taajamametsäsuunnitelma, jossa huomioidaan erityisesti virkistyskäyttö ja maisemallinen merkitys ja tätä kautta taajamien hiilinielujen merkitys.

6. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Kimalainen pölyttäjänä.

Hyönteishotellit.

Sopeutumisstrategian kehittäminen ja sietokyvyn parantaminen lisäävät edellytyksiä suojata Orimattilan luontoa ja fyysistä, taloudellista ja inhimillistä pääomaa ilmastonmuutosta vastaan.

Orimattilan kaupunki yhdessä kaikkien muiden yhteistyökumppaneiden kanssa pyrkii etsimään käytännönläheisiä ratkaisuja niihin ilmastonmuutoksen mahdollisesti aiheuttamiin haasteisiin, joiden toteutumista emme pysty omilla toimillamme ja esimerkillä hillitsemään ennakkoon.

Orimattilan kaupunki ottaa huomioon ilmastonmuutoksen sopeutumisen omassa riskienhallintasuunnitelmassaan, pohjavesien suojelusuunnitelmassaan, vesihuollon suunnitelmassaan, tulevassa hulevesisuunnitelmassaan, kaavoituksessa ja infran kunnossapitosuunnitelmassaan.

Kaupunki varautuu sään ääri-ilmiöiden kuten tulvien, rankkasateiden, kuivuuden ja tuulen voimistumiseen hankesuunnittelussa ja toteutuksessa.

Torjutaan haitallisia vieraslajeja ja kasvitauteja.

Orimattilan kaupunki selvittää ilmastonmuutokseen sopeutumista yhteistyössä Päijät-Hämeen liiton ja Hämeen ELY-keskuksen kanssa Canemure-hankkeen yhteydessä.

7. Ilmasto-ohjelman ylläpito ja päivittäminen

Ympäristövaliokunta ylläpitää ilmasto-ohjelmaa.

Ilmasto-ohjelma päivitetään aina kun uusi valtuusto on valittu.

Kasvihuonekaasupäästöjen seuranta on tärkeää.

Orimattila on mukana valtakunnallisessa *Kestävän kehityksen tavoitteenasetanta ja mittaaminen kunnissa 2019-2020*, jolloin myös ilmastotavoitteiden seurantaan saadaan uusia sähköisiä työkaluja.

8. Seuranta ja raportointi

Ilmasto-ohjelman toteutumista seurataan vuosittain CO2 raportin, kunnan energiatehokkuussopimuksen (KETS) toimenpideseurannan ja Orimattilan vuosittaisen tilinpäätöksen kautta.

Ilmasto-ohjelman toteutumisesta raportoidaan Orimattilan kaupungin vuosittaisen tilinpäätöksen yhteydessä. Yhteenveto raportista on luettavissa kaupungin nettisivuilta www.orimattila.fi

HINKU-kunta raportoi toimenpiteistä ja tavoitteiden toteutumisesta Suomen ympäristökeskukselle ja kuntaliitolle sekä Päijät-Hämeen liitolle.

Canemure-hankkeessa kootaan Päijät-Hämeen kuntien ilmastotoimenpiteet ja niiden toteutumisen seuranta ilmastotiekarttaan. Sähköisen ilmastotiekartan voi sen käyttöönoton jälkeen linkittää siten, että se palvelee myös Orimattilan kotisivujen käyttäjiä.

Orimattilan KETS toimintasuunnitelmassa on asetettu 15 perustavoitetta ja jokaisella tavoitteelle oma vastuuhenkilö. Katso liite.

9. Lähteet

Orimattilan kasvihuonekaasupäästöt 2008-2017, ennakkotieto vuodelta 2018, CO2-raportti, Benviroc Oy

Orimattilan kaupungin toimintasuunnitelma energiankäytön tehostamiseksi vuosille 2017-2025, EnerKey Energia Solutions

Lahden seudun kuntien yhteinen tahtotila MAL-sopimusmenettelyyn liittymiseksi, 2019

Porvoon kaupungin ilmasto-ohjelma 2019-2030

Hiilineutraali Kymenlaakso 2040 –tiekartta

Päijät-Hämeen ilmastotiekartta, Päijät-Hämeen liitto, 2019

https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/

Päijät-Hämeen liiton 'Vähäpäästöisen liikenteen edellytykset ja kehittäminen Päijät-Hämeessä/toimenpideohjelma', 2020

10. Liitteet

Orimattilan KETS toimintasuunnitelman liite 2: Toimenpiteet ja niiden seuranta

Orimattilan ilmastokyselyn tulokset 11.11.2019

ERKKO –lukion ilmastokyselyn tulokset 22.11.2019

Uusimuotoinen Hinku-laskenta/Orimattila, muutos päästöissä 2005-2017

Uusimuotoinen Hinku-laskenta/Orimattila, muutos päästöissä 2007-2017

Uusimuotoinen Hinku-laskenta/Orimattila, muutos päästöissä 2016-2017

Kooste Orimattilan keinoista tavoitella hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä

LIITE 2: Toimenpiteet ja niiden seuranta

Taulukko 4. Toimenpiteet ja toteutuneet säästöt.

Numero	Toimenpide	Vaikutaho	Toteutuneet säästö (MWh)								
			2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1	Energiatehokkuuden huomioiminen julkisissa hankinnoissa.	Talous- ja hallintojohtaja, hankinnoista vastaavat henkilöt									
2	Energiatehokkuuden huomioiminen rakennussuunnittelussa	Tilapalvelu, rakennuttaminen, rakennuttamista ohjaava taho									
3	Energiatehokkuuden huomioiminen maankäytön ja liikenteen suunnittelussa	Kaavoitus									
4	Energiakatselmusten toteuttaminen	Tilapalvelu, katselmointiyritykset									
5	Tekniset energiatehokkuustoimenpiteet kiinteistöissä	Tilapalvelu	95,3								
6	Yhdyskuntatekniikan energiatehokkuustoimenpiteet	Yhdyskuntatekniikka									
7	Vesilaitoksen energiatehokkuustoimenpiteet	Vesilaitos									
8	Säästötakuu- ja/tai muiden rahoitusmenettelyjen käyttö investoinneissa	Kulutusseurannan kehittäminen ja hyödyntäminen säästöjen aikaansaamiseksi									
9	Kulutusseurannan kehittäminen ja hyödyntäminen säästöjen aikaansaamiseksi	Tekninen palvelukeskus, vesilaitos									
10	Energiatehokkuuden huomioiminen työtavoissa	Kaikki, Ateria- ja puhtauspalvelut									
11	Kiinteistöjen energiatehokas käyttö.	Tilapalvelu	1,0								
12	Energiatehokkuuteen liittyvä viestintä ja koulutukset	Tekninen palvelukeskus, Ympäristötoimi									
13	Sivistystoimen energiatehokkuustoimenpiteet	Opetus- ja koulutuspalvelut, Varhaiskasvatuspalvelut									
14	Uusiutuvan energian käytön ja tuotannon lisääminen	Tekninen palvelukeskus									
15	Alueellinen yhteistyö ja koordinaatio	Energiatyöryhmän jäsenet, Tekninen palvelukeskus									

ORIMATTILA

Sopivasti skutsissa

ORIMATTILAN ILMASTOKYSELYN TULOKSET 11.11.2019

Ympäristönsuojelusihteeri Kirsi Liukkonen-Hämäläinen

ORIMATTILA
Sopivasti skutsissa

Sisältö

1. Kyselyn tarkoitus
2. Vastaajien taustatiedot
3. Tulokset kysymyksittäin
   - 3.1. Energia
   - 3.2. Liikenne
   - 3.3. Kulutus, kiertotalous
   - 3.4. Ravinto
   - 3.5. Maa- ja metsätalous
   - 3.6. Muut
4. Jatko

ORIMATTILA
- Sopivasti skutsissa -

1. Kyselyn tarkoitus

Orimattilan kaupunki on laatimassa Olan omaa ilmasto-ohjelmaa vuosiksi 2020-2030. Maakuntatasolla kasvihuonekaasupäästöjä pyritään vähentämään 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Orimattilan kaupunki on nähnyt tärkeäksi kuunnella asukkaiden, yrittäjien, päättäjien, kaupungin työntekijöiden ja erilaisten yhteisöjen mielipiteitä omaa ilmasto-ohjelmaa laadittaessa. Tästä syystä kaupunki julkaisi vast´ikään kaikille avoimen ilmastokyselyn loka-marraskuun vaihteessa. Vastausaikaa oli kaksi viikkoa. Kyselyyn vastattiin nimettömänä.

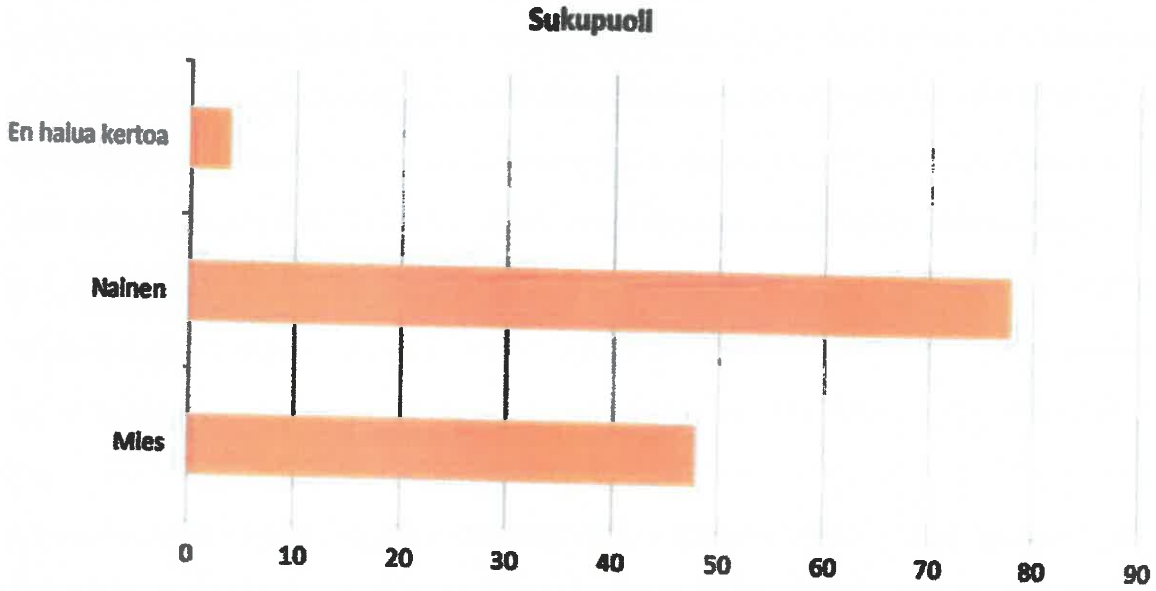
Kyselyssä kysyttiin, mitä vastaaja oli valmis tekemään ilmaston hyväksi kotona, töissä tai harrastuksen parissa. Kysymysten osa-alueet olivat: energia, liikenne, kulutus/kiertotalous, ravinto, maa- ja metsätalous sekä muut mahdolliset toimenpiteet. Vastaajille varattiin mahdollisuus kertoa omia mielipiteitä asiasta. Jokainen vastaaja valitsi kunkin kysymyksen kohdalla listasta viisi itselleen tärkeintä ja hyväksyttävintä toimenpidettä maakunnallisen ilmastotavoitteen toteuttamisessa

Vastauksia kertyi 134 kpl. Vastauksissa esitetyt toimenpiteet otetaan huomioon omaa ilmasto-ohjelmaa laadittaessa. Kyselyn tulokset julkaistaan Orimattilan kaupungin nettisivuilla (www.orimattila.fi). Orimattilan ilmasto-ohjelma on ympäristövaliokunnan käsittelyssä joulukuussa 2019.

Orimattilan kaupunginvaltuusto teki 11.11.2019 myönteisen päätöksen Hinku-verkostoon liittymisestä.

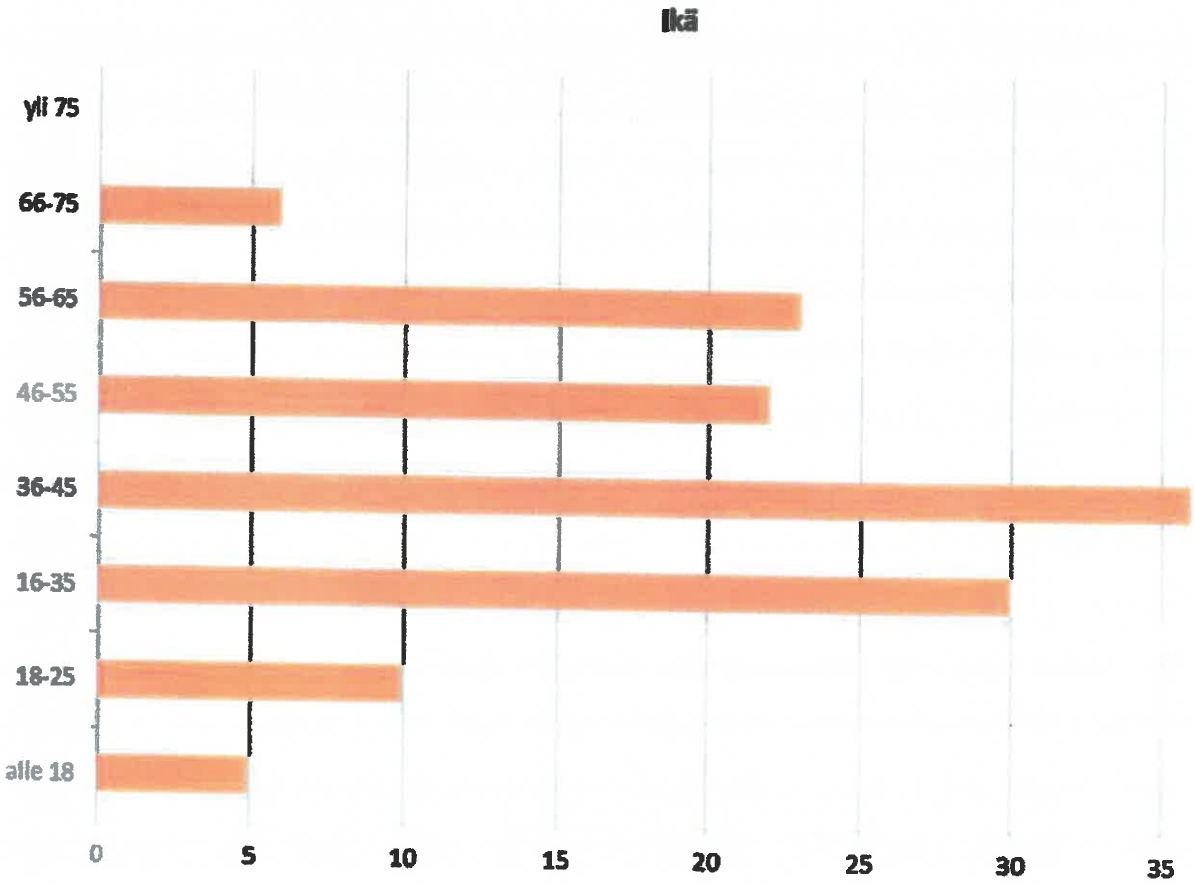

2. Vastaajien taustatiedot

Ilmastokyselyyn tuli 134 vastausta. Naisia vastaajista oli 60 % ja miehiä 37 %. Vastaajista 3 % ei halunnut kertoa sukupuoltaan.

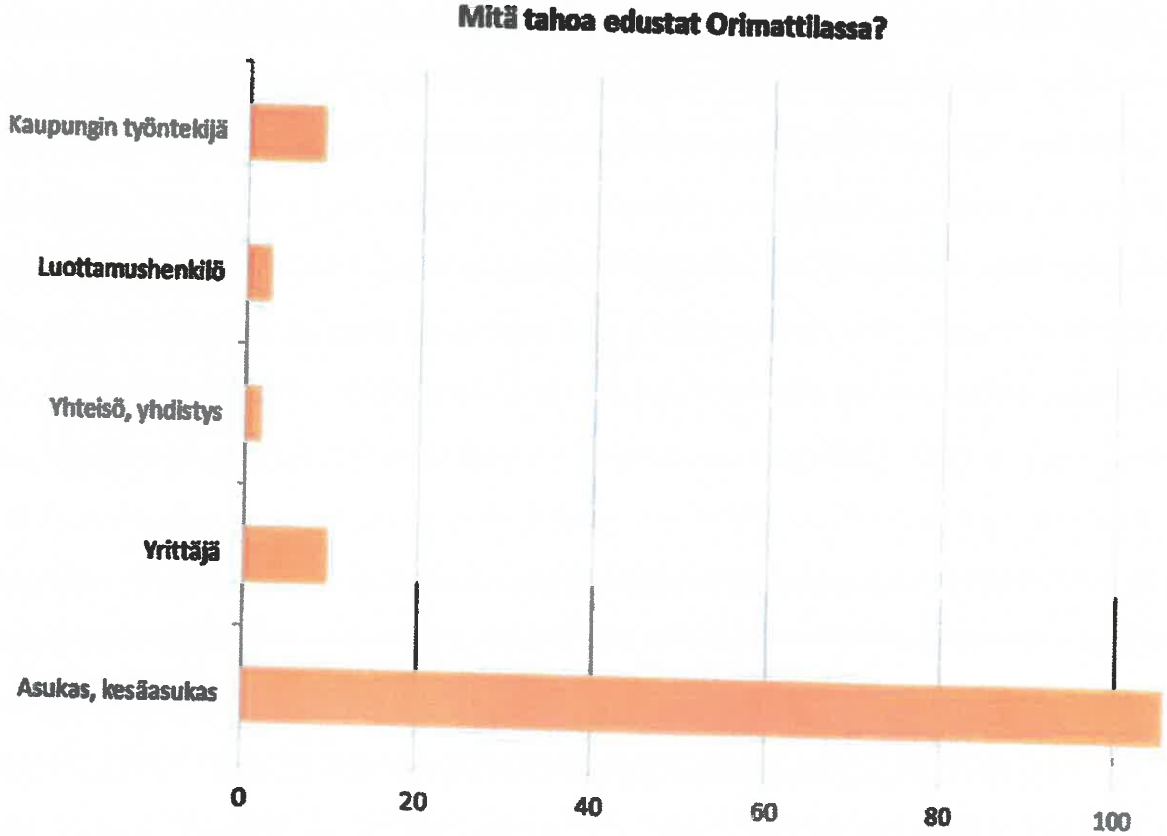

Vastaajien ikäjakauma vastasi hyvin Orimattilan kaupungin väestön rakennetta. Jopa 36 % vastaajista oli 36-45 –vuotiaita, mutta lähes yhtä paljon (30%) vastaajista oli ikäryhmässä 16-35 –vuotiaat. Ainoa ikäryhmä, josta ei ollut vastaajia oli yli 75 –vuotiaat.

ORIMATTILA
Sopivasti skutsissa

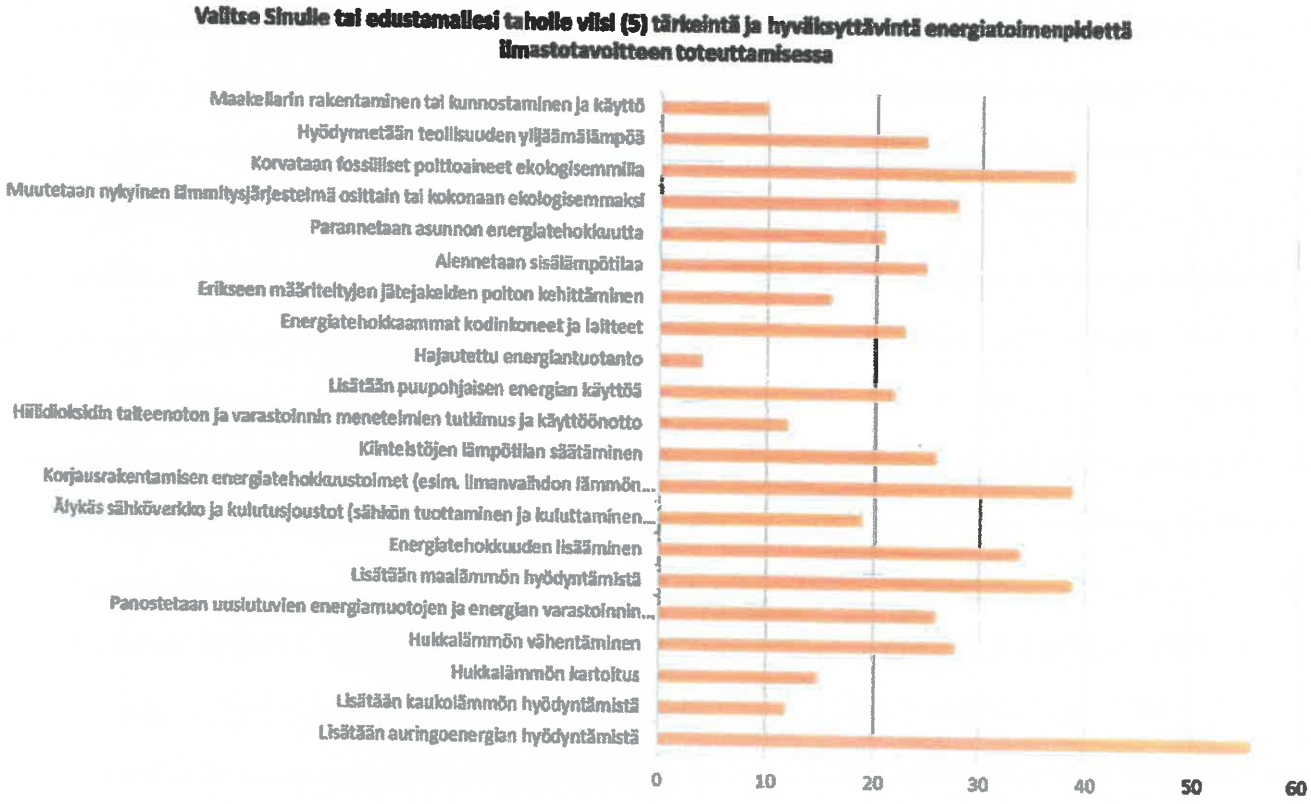
Odotetusti vastaajat edustivat suurelta osin (82 %) asukkaita ja kesäasukkaita. Yrittäjiä (8%) ja kaupungin työntekijöitä (7 %) oli seuraavaksi eniten. Luottamushenkilöiden ja yhteisöjen/yhdistysten vastaajien osuus jäi vähäiseksi.

ORIMATTILA
Sopivasti skutsissa -

3. Tulokset kysymyksittäin

3.1. Energia

Vastausten perusteella voidaan todeta, että orimattilaiset ovat erittäin kiinnostuneita lisäämään aurinkoenergian hyödyntämistä.

Seuraavaksi eniten ollaan halukkaita korvaamaan fossiiliset polttoaineet ekologisemmilla vaihtoehdoilla ja lisäämään maalämmön

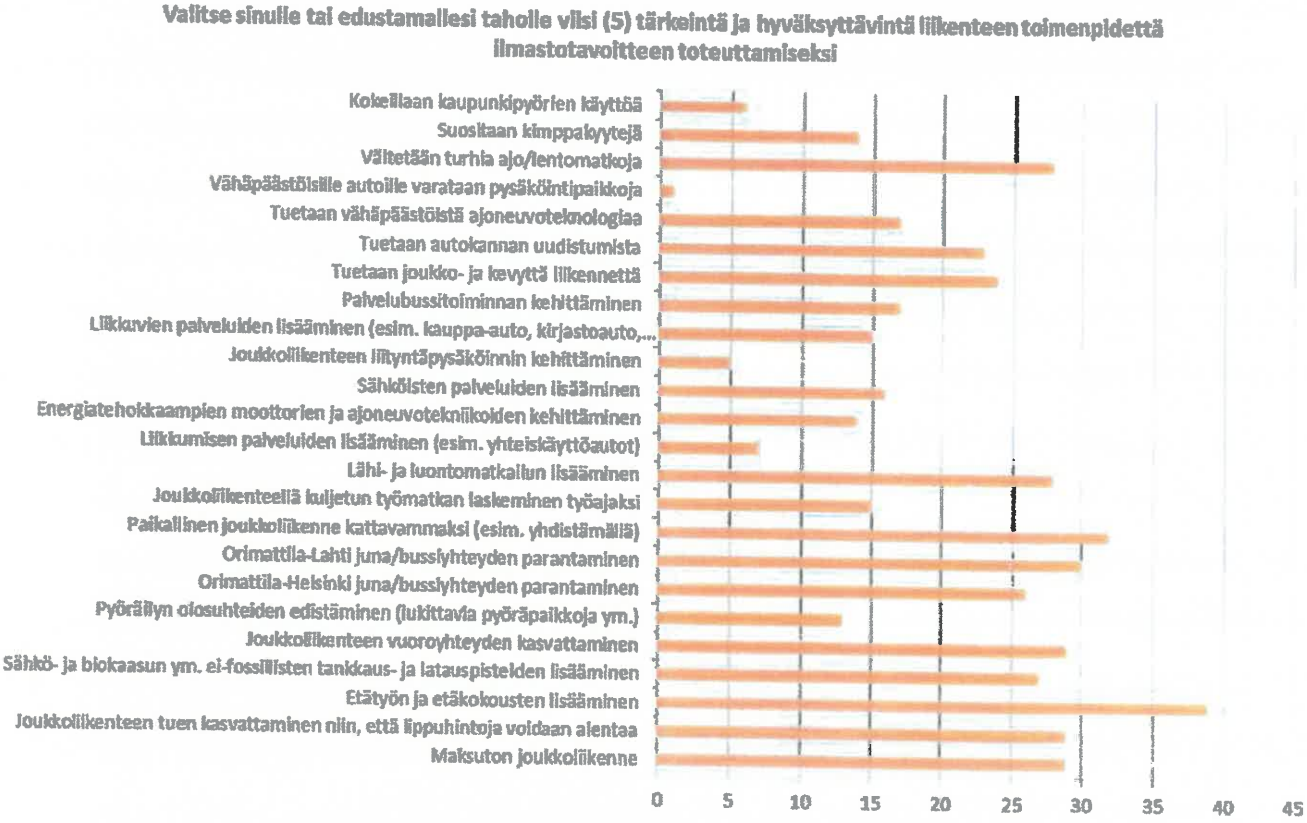

hyödyntämistä. Lisäksi orimattilalaiset haluavat tehostaa energiatehokkuutta erityisesti korjausrakentamisen osalta. Hajautettu energiantuotanto sai kotitalouksilta vähiten ääniä.

Energiaosuuteen jätettiin myös avoimia vastauksia nurmen viljelyn tehostamisesta, sähköautoista, turpeen poltosta luopumisesta, autojen tyhjäkäynnin vähentämisestä, puiden istutuksesta ja katuvalojen turhasta käytöstä valoisaan aikaan. Pari vastaajaa esitti myös koko ilmastotavoitteista luopumista.

3.2. Liikenne

Etätyön ja etäkokousten lisääminen sai selkeästi eniten ääniä. Seuraavaksi eniten orimattilalaiset halusivat parantaa paikallista joukkoliikennettä vuoroyhteyksien kasvattamalla ja parantamalla. Erityisesti Orimattilan ja Lahden välistä liikenneyhteyttä haluttiin parantaa. Paljon sai myös kannatusta joukkoliikenteen kasvattaminen niin, että lippujen hintoja voitaisiin alentaa tai jopa järjestää maksutonta joukkoliikennettä.

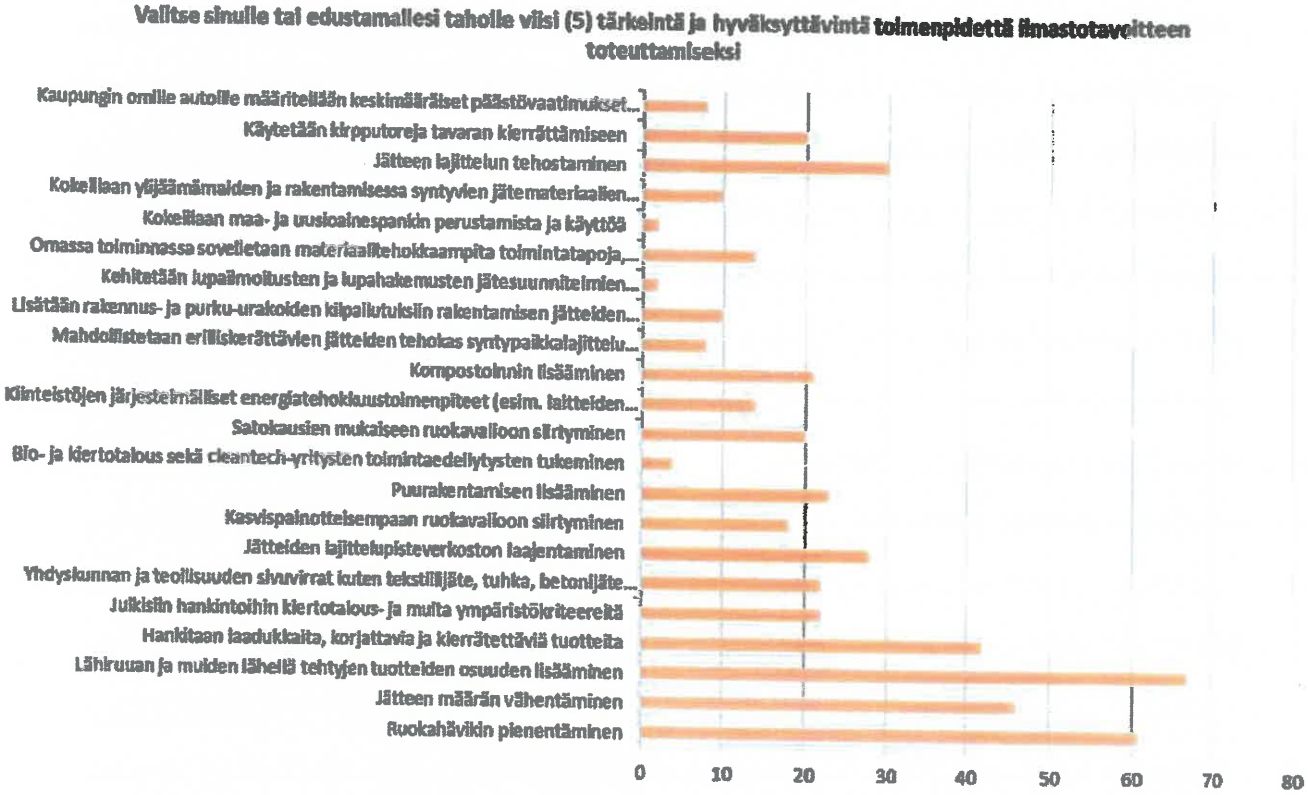
ORIMATTILA
Sopivasti skutsissa

Selvästi vähiten orimattilalaiset antoivat ääniä vähäpäästöisille autoille varatuille pysäköintipaikoille ja joukkoliikenteen liityntäpysäköinnin kehittämiselle.

Vastaajien avoimissa vastauksissa tuotiin esille Henna-Helsinki välisen junaliikenteen lippujen kalliit hinnat, kimppakyytisovellus, yhteiskäyttöautot, katujen kunnossapito ja sähköpotkulaudat. Yksi vastaaja oli sitä mieltä, että paikallisilla teoilla ei pystytä vaikuttamaan ilmastotavoitteisiin.

3.3. Kulutus ja kiertotalous

Kulutuksen ja kiertotalouden osalta vastaukset painottuivat lähiruuan ja muiden lähellä tehtyjen tuotteiden osuuden lisäämiseen. Vastaajat kantoivat huolta myös ruokahävikin pienentämisestä ja yleensä jätteen määrän vähentämisestä. Lisäksi vastauksissa korostettiin laadukkaiden, korjattavien ja kierrätettävien tuotteiden hankintaa.

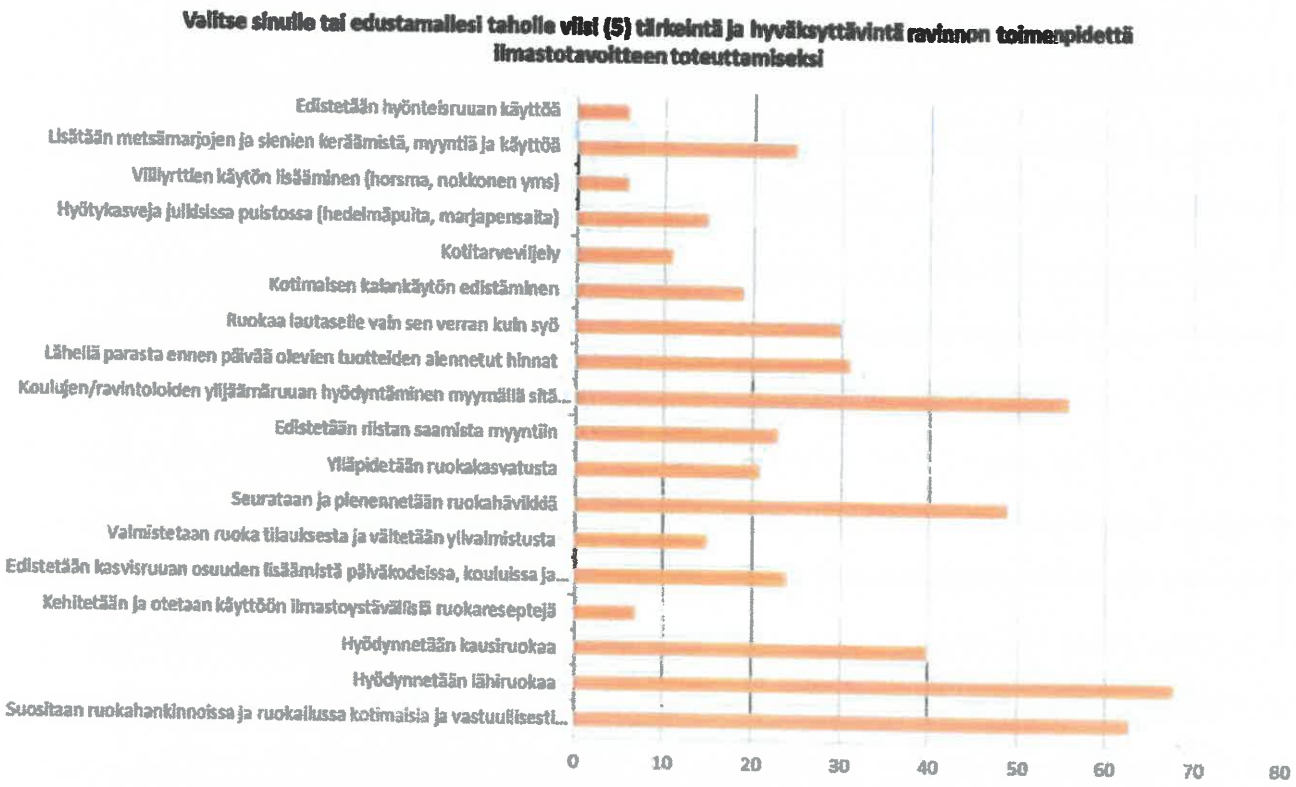
ORIMATTILA
Sopivasti skutsissa

Kyselyn perusteella Orimattilassa ei katsota maa- ja uusioainespankin perustamis/käyttökokeilua tarpeelliseksi. Lupavelvollisten osalta jätteiden lajittelu ja hyödyntäminen katsotaan olevan kunnossa.

Vastaajien avoimissa vastauksissa tuotiin esille hiilineutraali maitoketju, kaatopaikkamaksujen pienentäminen, roskiksia lisää kävelyreiteille, vanhoille kiinteistöille lämmitysjärjestelmätukea, ruokalistat kasvis- ja järvikalapainoitteisiksi, ruokalistoille kaikkea tasapuolisesti, kaupungin ostosähkö tuuli/aurinkosähköksi, luomuruokaa ja kaupungin metsät hiilinieluiksi. Yksi vastaaja halusi käyttää rahan johonkin järkevämpään kuin ilmastoasiaan.

3.4. Ravinto

Ravinnon osalta vastauksista kävi selkeästi ilmi, että lähiruuan hyödyntämistä pidettiin tärkeimpänä keinona vaikuttaa ilmaston muutokseen. Lähes yhtä suosittu oli kotimaisten ja vastuullisesti tuotettujen elintarvikkeiden sekä kausiruuan suosiminen ruoka-hankinnoissa ja ruokailussa. Yllättävän moni oli sitä mieltä, että koulujen/ravintoloiden ylijäämäruokaa tulisi pystyä hyödyntämään

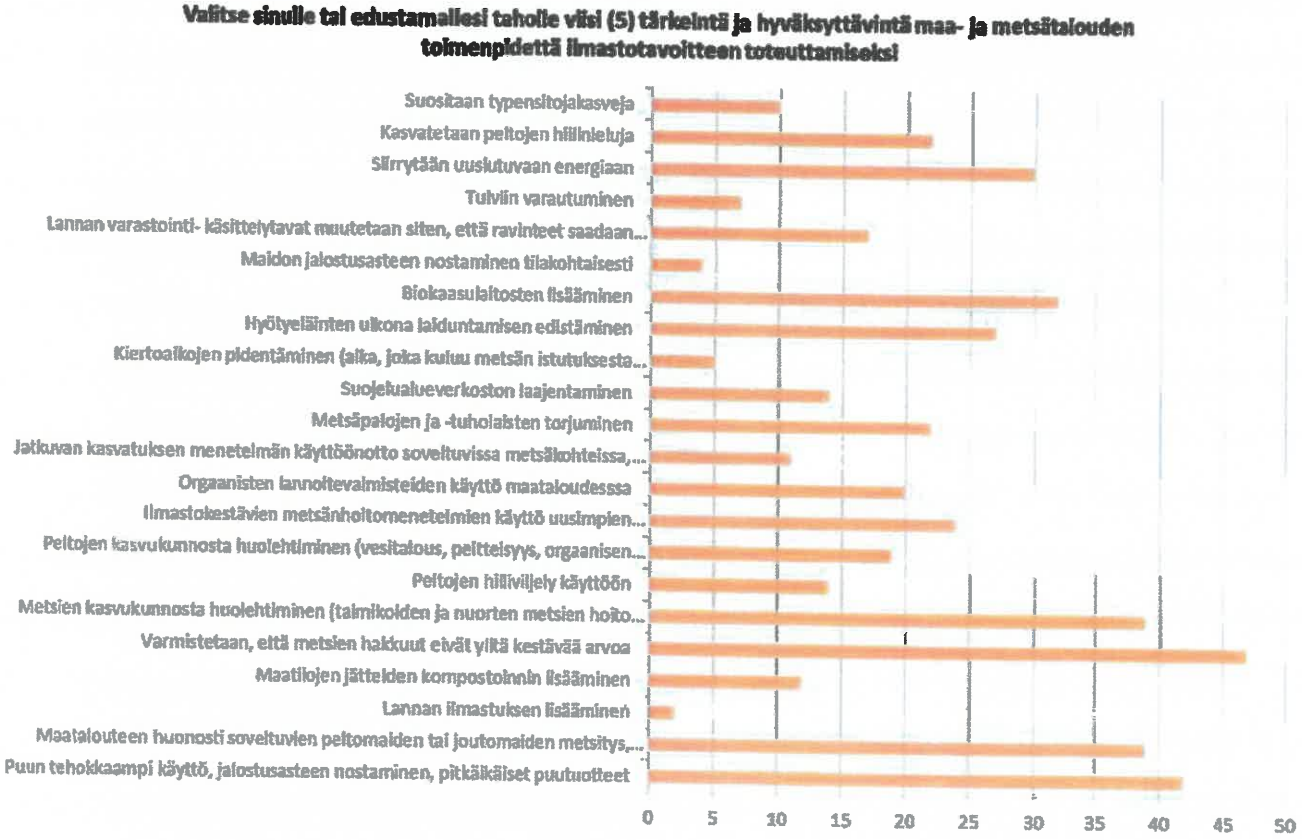
jatkossa paremmin myymällä sitä alennettuun hintaan halukkaille. Lisäksi vastauksissa painotettiin ruokahävikin seuraamista yleisellä tasolla ja sen pienentämistä.

Vastaajien avoimissa vastauksissa tuotiin esille, ettei ketään saisi syyllistää, oikeaa tietoa tulisi levittää some-mututiedon sijaan, ravinnon tulee olla monipuolista, kaupungille vajaa hehtaari maata oppimis/hyötykäyttö/virkistyskäyttötarkoitukseen kouluille/päiväkodeille/vanhustenyksiköille, syksyiset marjanpoiminnat/perunannostot/kompostoinnit opetusohjelmiin, terveellistä & kotimaista ruokaa ja juomaa.

ORIMATTILA
Sopivasti skutsissa

3.5. Maa- ja metsätalous

Metsätalouden osalta suurin osa vastaajista halusi varmistaa, että metsien hakkuut eivät ylitä kestävää arvoa. Toisaalta haluttiin puun tehokkaampaa käyttöä, jalostusasteen nostamista ja pitkäikäisiä puutuotteita. Lisäksi vastaajat kantoivat huolta metsien kasvukunnosta huolehtimisesta.

ORIMATTILA
Sopivasti skutsissa

Maatalouden osalta vastaajat kannattivat maatalouteen huonosti soveltuvien peltomaiden tai joutomaiden metsitystä ja biokaasulaitosten lisäämistä.

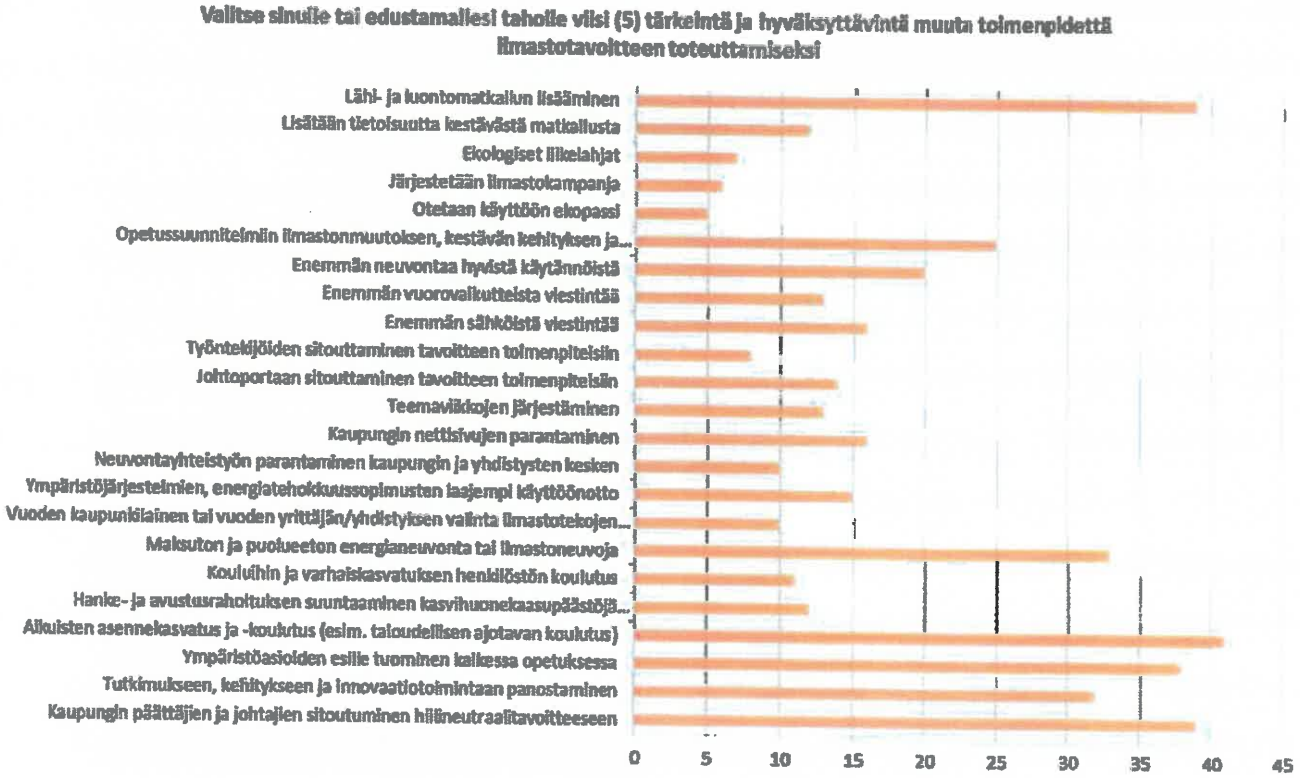
Sekä metsätalouden että maatalouden osalta vastaajat suosivat uusiutuvaan energiaan siirtymistä.

Annettujen vastausten perusteella maidon jalostusasteen tilakohtainen nostaminen ja lannan käsittely ilmastusta lisäämällä saivat vähiten kannatusta.

Vastaajien avoimissa vastauksissa otettiin kantaa metsien hoitoon ja monimuotoisuuden säilyttämiseen.

3.6. Muut

Tämän kysymyksen kohdalla tuli esille kaikki muut keinot, mitkä koettiin tärkeiksi ilmastotavoitteen saavuttamiseksi.

Yllättäen aikuisten asennekasvatus ja koulutus koettiin vastaajien keskuudessa tärkeimmäksi keinoksi. Lisäksi kaupungin päättäjien

ja johtajien sitoutuminen hiilineutraalitavoitteeseen koettiin erittäin tärkeäksi. Vastaajat kannattivat ympäristöasioiden esille tuomista kaikessa opetuksessa.

Lähi- ja luontomatkailun lisääminen sai paljon kannatusta.

Neuvonnan osalta vastaajat odottavat jatkossa nykyistä enemmän maksutonta ja puolueetonta energia- ja ilmastoneuvontaa.

4. Jatko

Tätä kyselyä täydennetään vielä Erkko-lukion oman ilmastokyselyn vastauksilla. Lukiolaisten kysely tehdään ajalla 12.-15.11.2019.

Saatuja vastauksia hyödynnetään Orimattilan kaupungin ilmasto-ohjelmaa laadittaessa.

Päijät-Hämeen ilmastotiekartta valmistuu tänä vuonna 2019.

ORIMATTILA

Sopivasti skutsissa -

ERKKO -lukion ilmastokyselyn tulokset 22.11.2019

Koonnut ympäristönsuojelusihteeri Kirsi Liukkonen-Hämäläinen

ORIMATTILA
Sopivasti skutsissa

Sisältö

1. Kyselyn tarkoitus

2. Vastaajien taustatiedot

3. Tulokset kysymyksittäin

   3.1. Energia

   3.2. Liikenne

   3.3. Kulutus, kiertotalous

   3.4. Ravinto

   3.5. Maa- ja metsätalous

   3.6. Muut

4. Jatko

ORIMATTILA
- Sopivasti skutsissa

1. Kyselyn tarkoitus

Orimattilan Erkko –lukio osallistuu Orimattilan kaupungin ilmasto-ohjelman laadintaan omalla ilmastokyselyllään. Kyselyyn ovat vastanneet oppilaat ja heidän opettajansa.

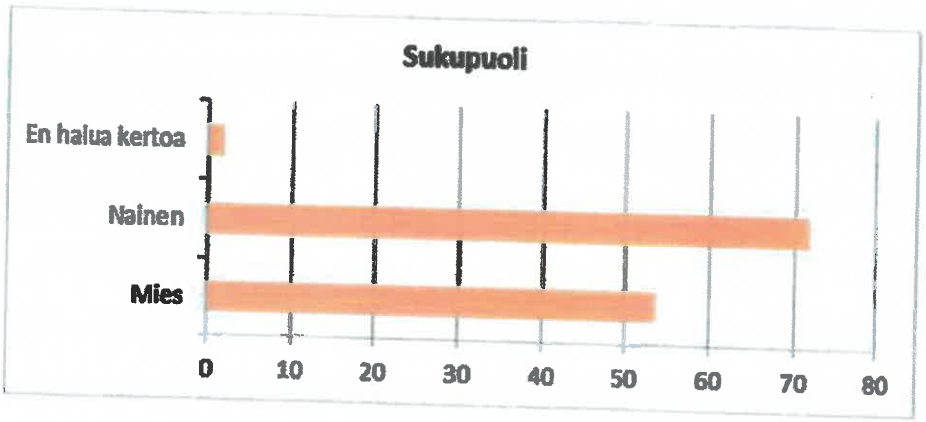
Kysely on muuten sama kuin kaupungin kaikille avoin ilmastokysely loka-marraskuun vaihteessa 2019, mutta taustatietokysymyksiin on lisätty kysymys vastaajan luokka-asteesta Erkkolukiossa.

Vastauksia saatiin 128 kpl. Vastauksissa esitetyt toimenpiteet otetaan huomioon Orimattilan omaa ilmasto-ohjelmaa laadittaessa. Kyselyn tulokset julkaistaan Orimattilan kaupungin nettisivuilla (www.orimattila.fi). Orimattilan ilmasto-ohjelma on ympäristövaliokunnan käsittelyssä 12.12.2019.

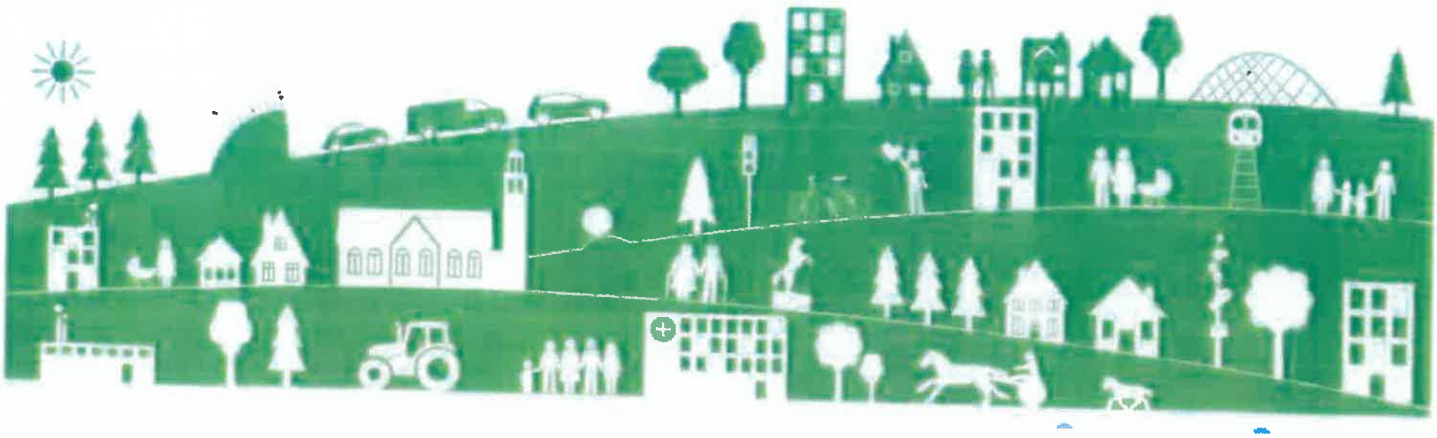
Kysely voidaan tehdä myöhemmin uudestaan ja verrata tuloksia.

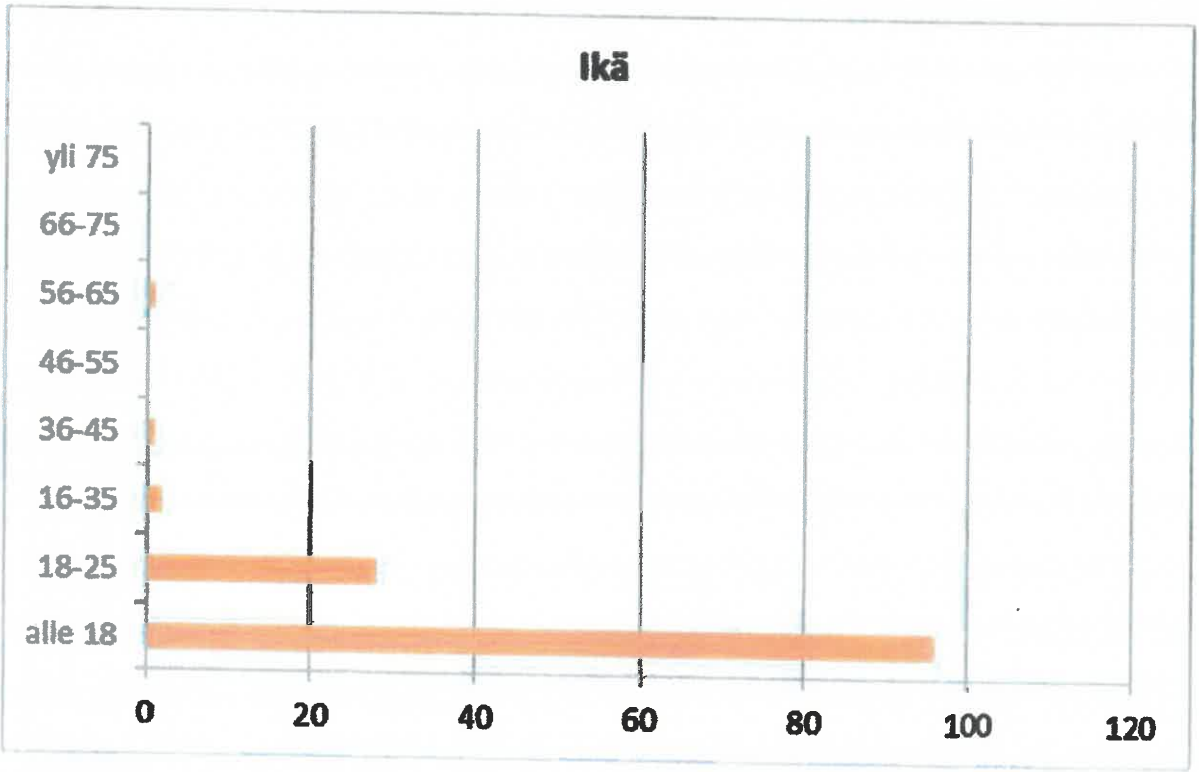

2. Vastaajien taustatiedot

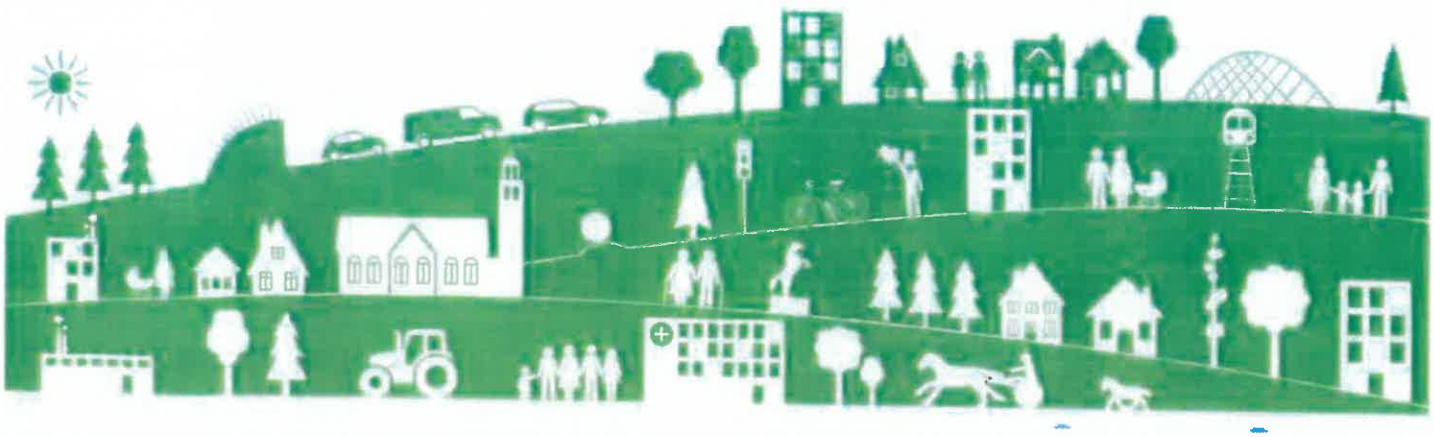

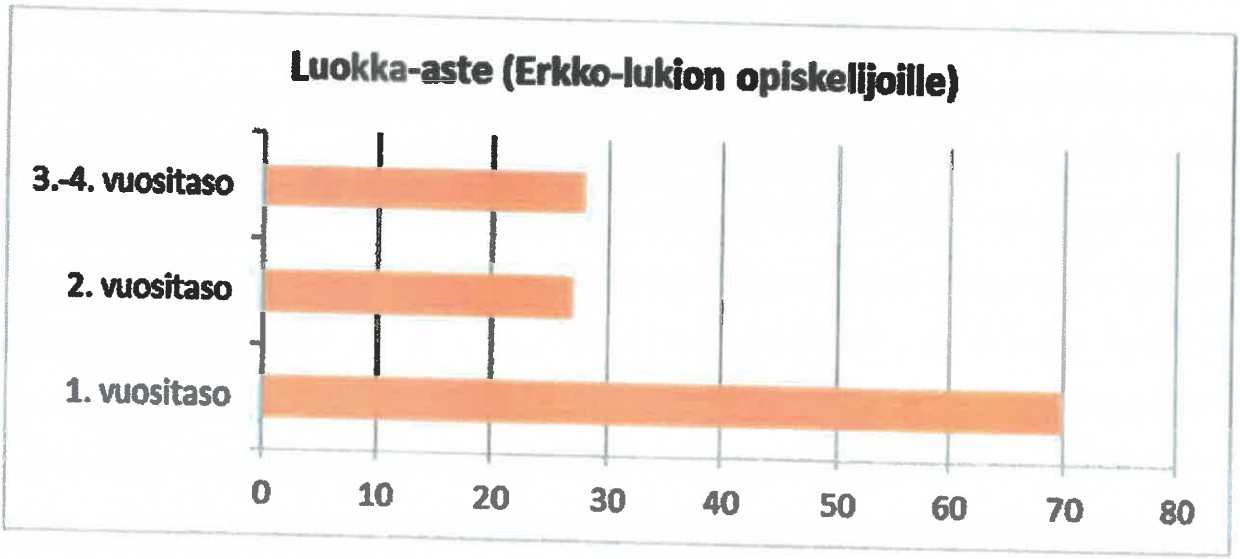
Lukion ilmastokyselyyn vastasi 128 henkilöä. Heistä naisia oli 56 % ja miehiä 42 %. Vastaajista 2 % ei halunnut kertoa sukupuoltaan.

Vastaajien ikäjakauma oli tietenkin nuorisopainotteinen. Alle 18 –vuotiaita oli 75 % ja 18-25 –vuotiaita 22 %. Yli 25 –vuotiaita oli yhteensä 3 %.

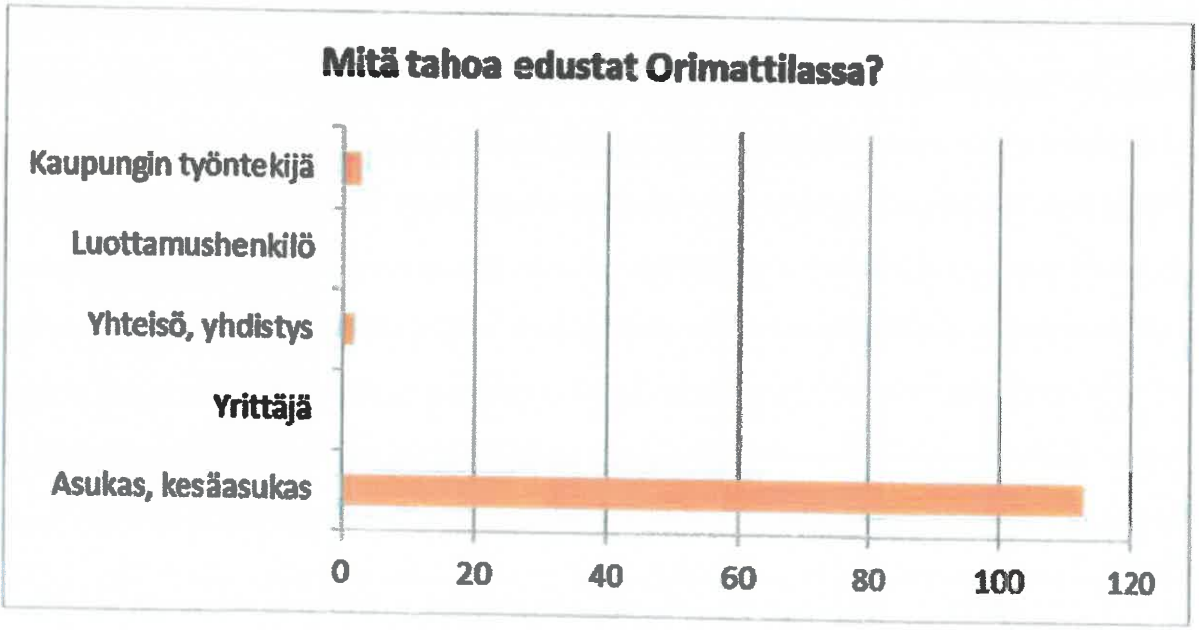

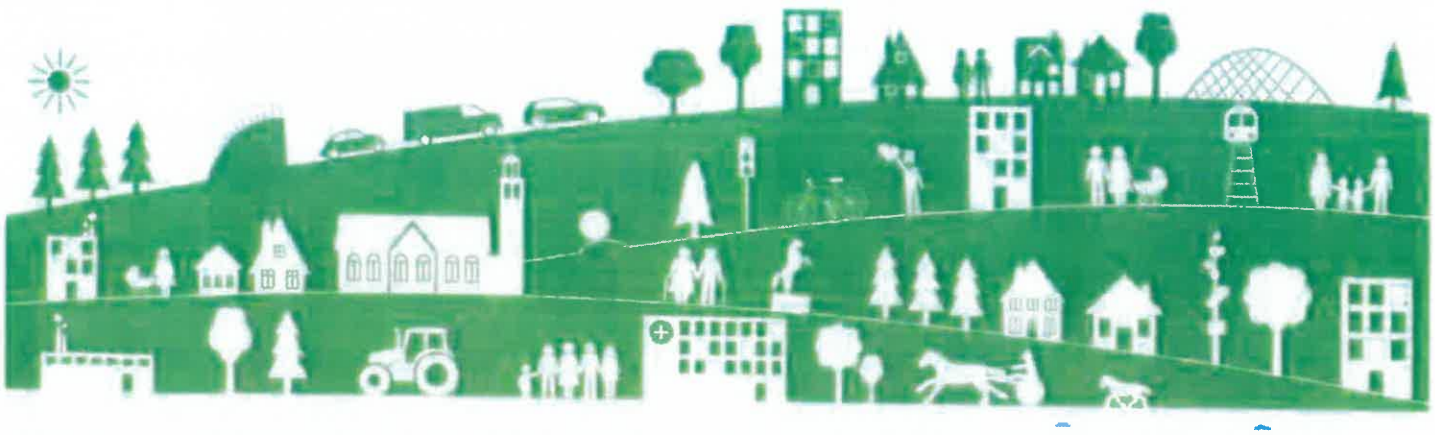
Opiskelijavastauksista suurin osa, 56 %, tuli ensimmäisen vuoden opiskelijoilta. Ylemmän vuositason opiskelijoita oli yhteensä 44 %, josta puolet toisen vuositason ja puolet ylimmän vuositason opiskelijoita.

ORIMATTILA
- Sopivasti skutsissa

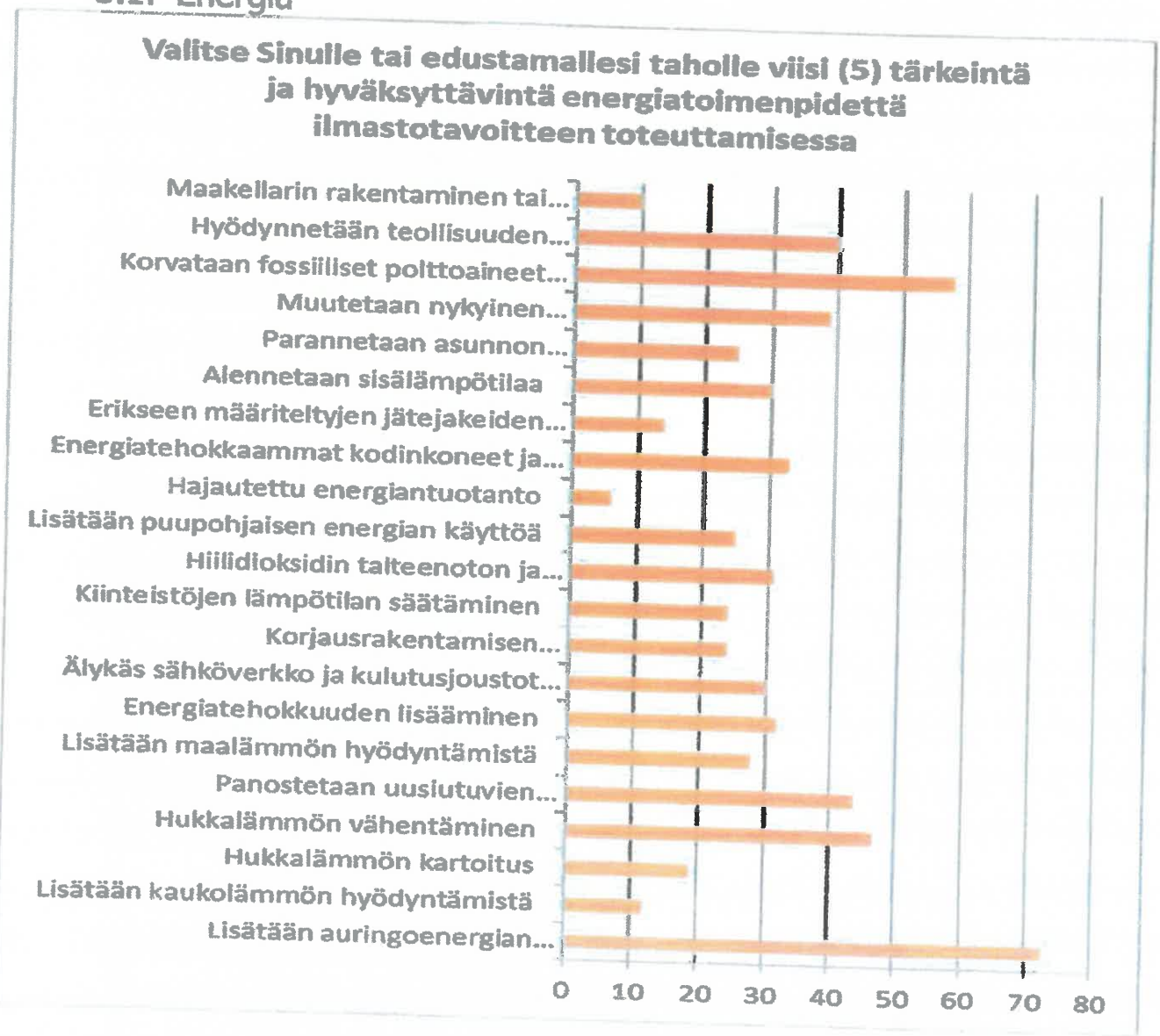
Vastaajat edustivat suurelta osin orimattilalaisia asukkaita (96%). Kaupungin työntekijöiden ja yhteisöjen/yhdistysten osuus oli 4 %. Vastaajien joukossa ei ollut luottamushenkilöitä.

ORIMATTILA
Sopivasti skutsissa

3. Tulokset kysymyksittäin

3.1. Energia

ORIMATTILA
Sopivasti skutsissa

Vastausten perusteella voidaan todeta, että lukiolaiset olivat erittäin kiinnostuneita lisäämään aurinkoenergian hyödyntämistä.

Seuraavaksi eniten ollaan halukkaita korvaamaan fossiiliset polttoaineet ekologisemmilla vaihtoehdoilla, vähentämään hukkalämpöä, panostamaan uusiutuvien energiamuotojen ja energian varastoinnin tutkimukseen sekä hyödyntämään teollisuuden ylijäämälämpöä.

Hajautettu energiantuotanto ja maakellarin rakentaminen/kunnostaminen/käyttö saivat vähiten kannatusta.

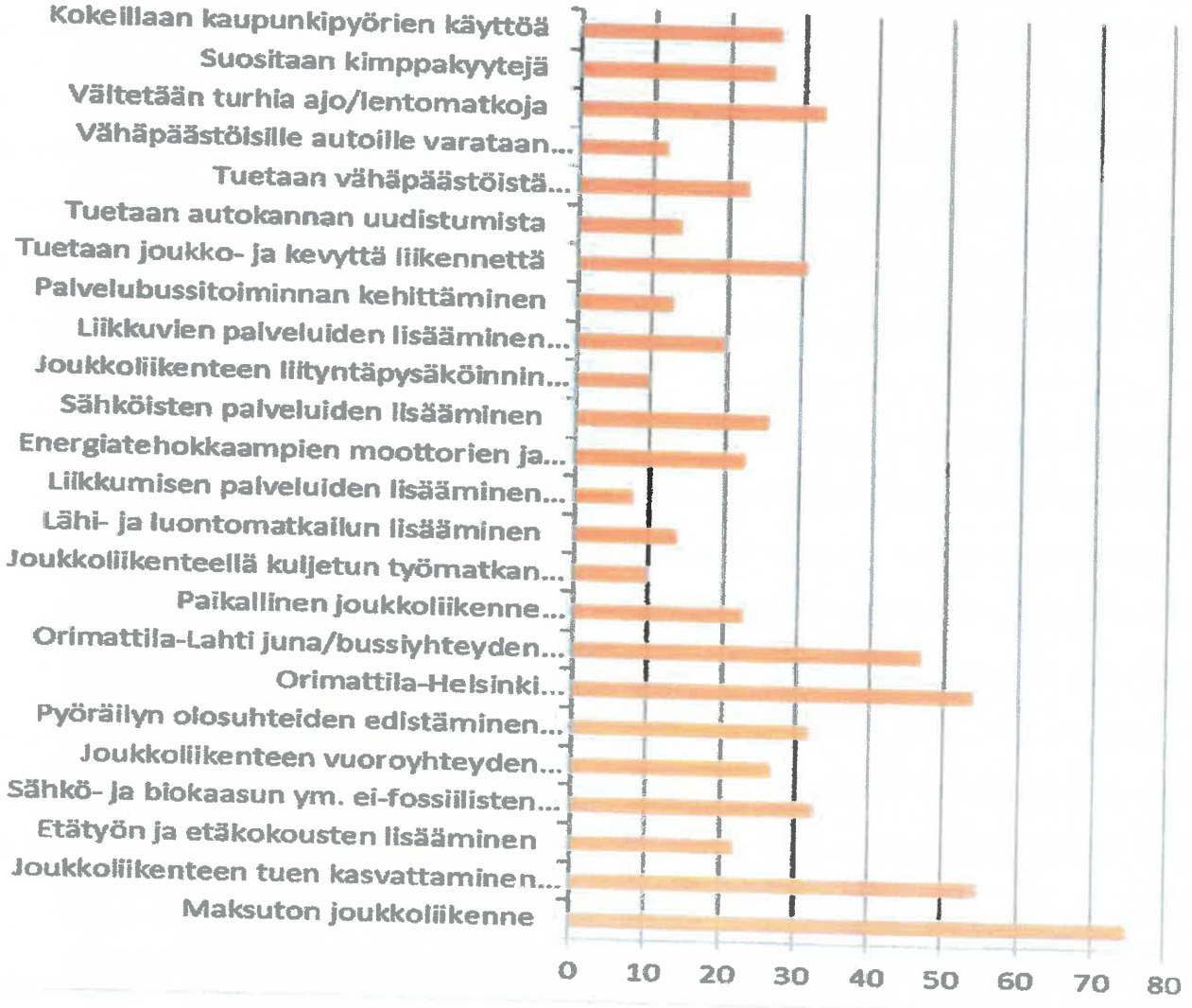
Vastaajien avoimissa vastauksissa ehdotettiin metsien kasvattamista, puiden kaatamisen välttämistä, muovin kierrätystä erilliskeräilynä ja joukkoliikenteen käyttöä. Yksi vastaaja ei pitänyt ilmastoasiaa tärkeänä.

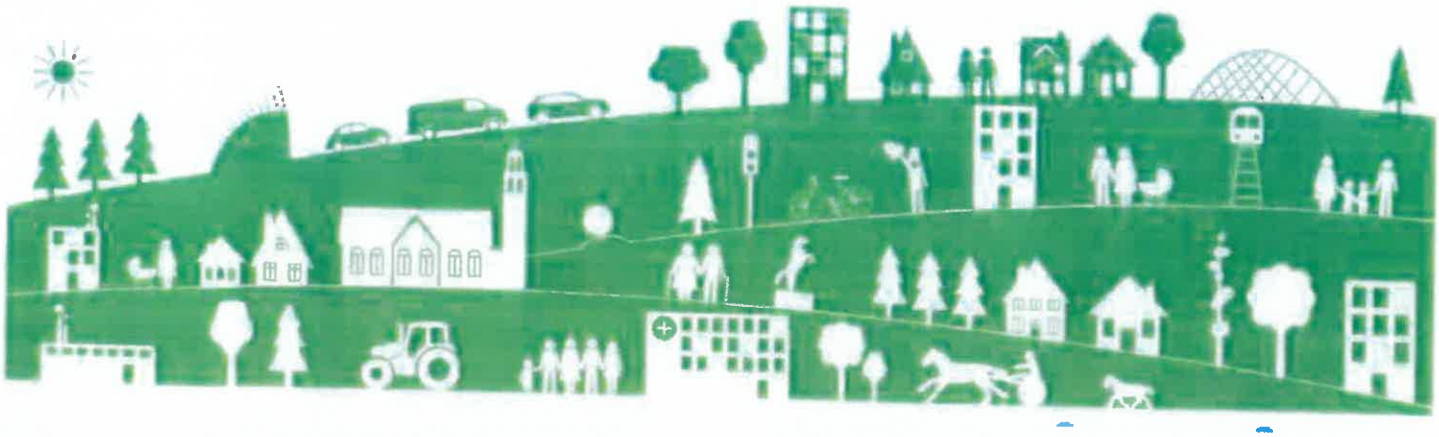

ORIMATTILA
Sopivasti skutsissa

3.2. Liikenne

Valitse sinulle tai edustamallesi taholle viisi (5) tärkeintä ja hyväksyttävintä liikenteen toimenpidettä ilmastotavoitteen toteuttamiseksi

ORIMATTILA
- Sopivasti skutsissa -

Nuorten keskuudessa maksuton joukkoliikenne ja joukkoliikenteen tuen kasvattaminen saivat eniten kannatusta. Seuraavaksi eniten lukiolaiset halusivat parantaa Helsinkiin ja Lahteen suuntautuvia bussi/junayhteyksiä. Myös turhia ajo/lentomatkoja haluttiin välttää ja sähkö/biokaasu/ei fossiilisten polttoaineiden tankkauspisteitä haluttiin lisätä.

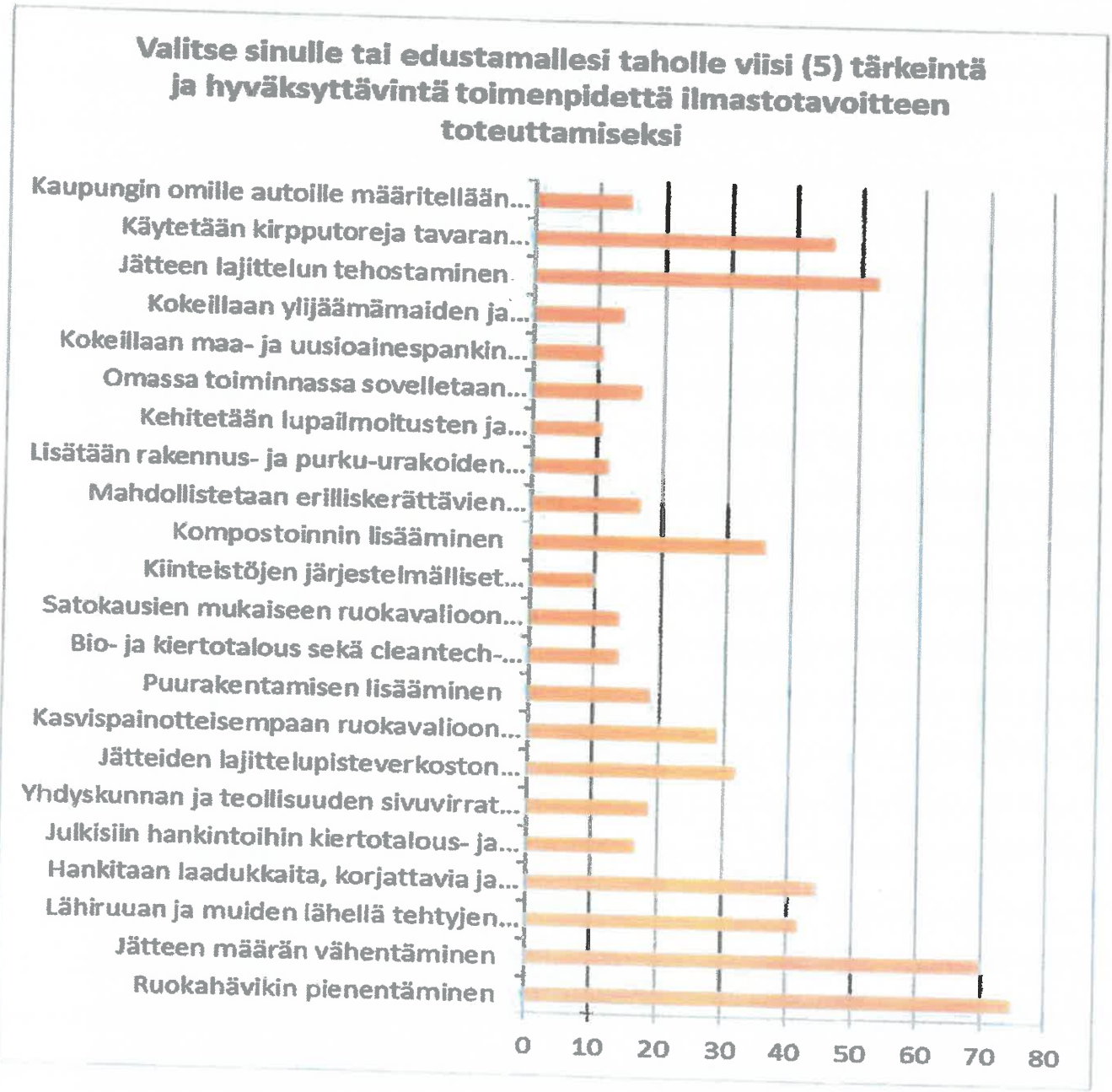
Vähiten kannatusta sai liikkumisen palveluiden lisääminen (mm. yhteiskäyttöautot).

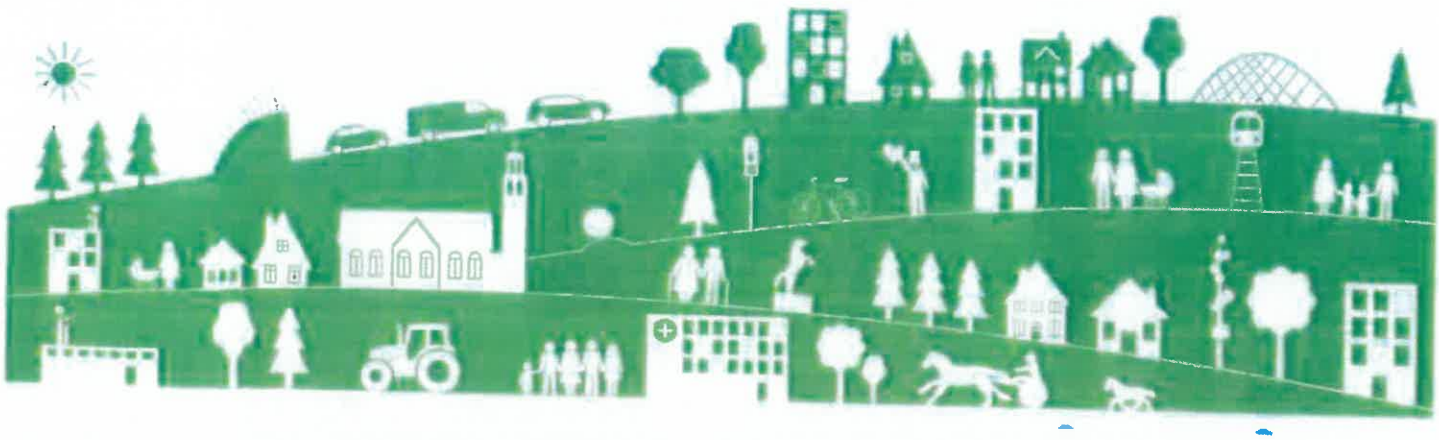
Vastaajien avoimissa vastauksissa ehdotettiin sähköskoottereiden käyttöönottoa, ruokaa ja bensan hinnan nostamista entisestään niin, että kaasulla ja sähköllä kulkevien autojen ajaminen olisi halvempaa.

ORIMATTILA
Sopivasti skutsissa

3.3. Kulutus ja kiertotalous

ORIMATTILA
- Sopivasti skutsissa -

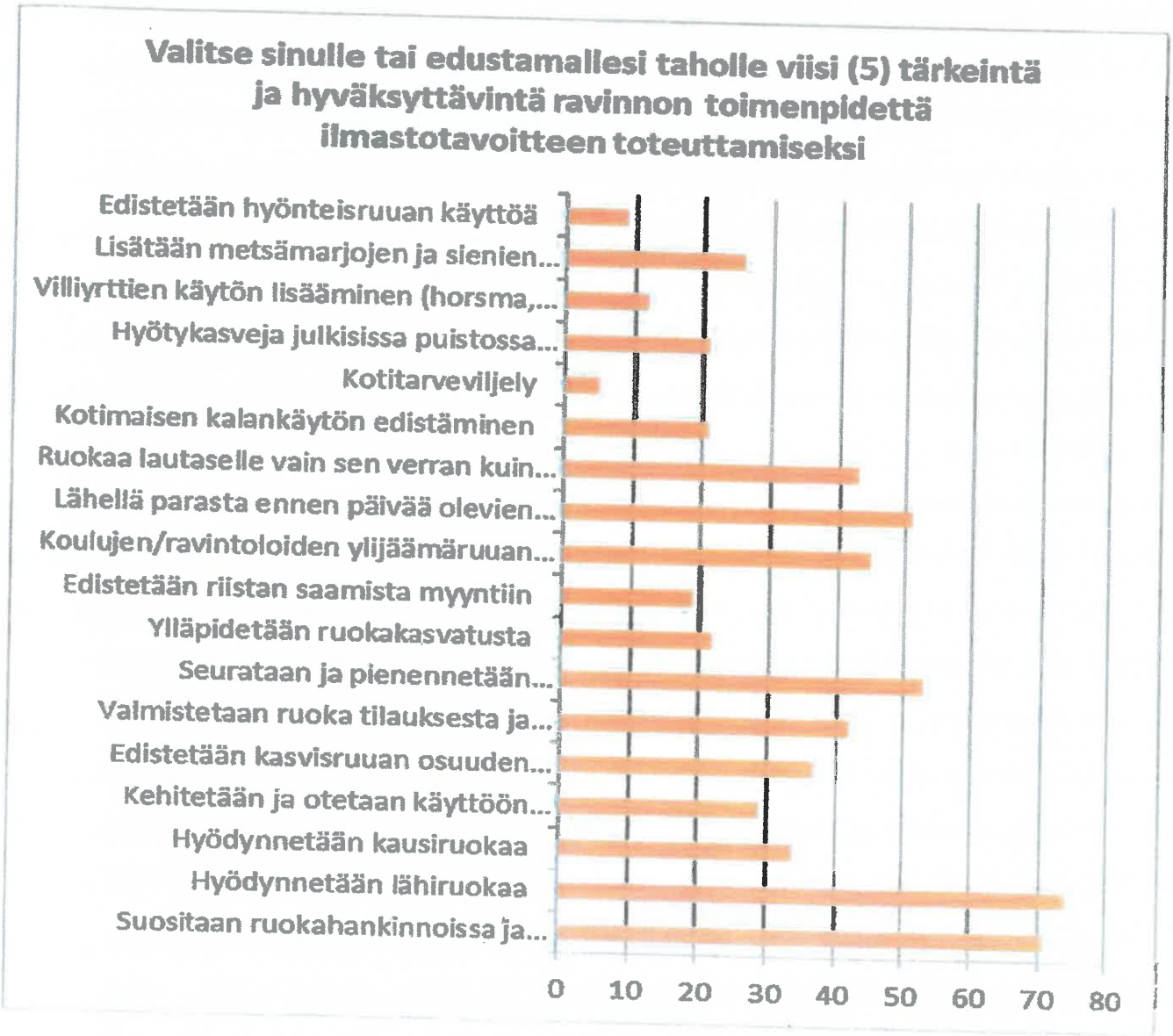
Kulutuksen ja kiertotalouden osalta lukiolaisten vastaukset painottuivat ruokahävikin pienentämiseen ja jätteen määrä vähentämiseen. Lisäksi jätteiden lajittelua haluttiin tehostaa ja kirpputorien käyttöä lisätä tavaran kierrättämiseen.

Hankintojen osalta lukiolaiset arvostivat laadukkaita, korjattavia ja kierrätettäviä tuotteita. Samoin lukiolaiset kannattivat lähiruokaa ja lähellä tehtyjä tuotteita.

Vähiten kannatusta sai kiinteistöjen järjestelmälliset energiatehokkuustoimenpiteet ja maa/uusiainespankin perustamiskokeilu.

3.4. Ravinto

Valitse sinulle tai edustamallesi taholle viisi (5) tärkeintä ja hyväksyttävintä ravinnon toimenpidettä ilmastotavoitteen toteuttamiseksi
Edistetään hyönteisruuan käyttöä
Lisätään metsämarjojen ja sienien...
Villiyrttien käytön lisääminen (horsma,...
Hyötykasveja julkisissa puistossa...
Kotitarveviljely
Kotimaisen kalankäytön edistäminen
Ruokaa lautaselle vain sen verran kuin...
Lähellä parasta ennen päivää olevien...
Koulujen/ravintoloiden ylijäämäruuan...
Edistetään riistan saamista myyntiin
Ylläpidetään ruokakasvatusta
Seurataan ja pienennetään...
Valmistetaan ruoka tilauksesta ja...
Edistetään kasvisruuan osuuden...
Kehitetään ja otetaan käyttöön...
Hyödynnetään kausiruokaa
Hyödynnetään lähiruokaa
Suositaan ruokahankinnoissa ja...
0 10 20 30 40 50 60 70 80

ORIMATTILA
Sopivasti skutsissa

Aivan kuten kulutuksessa ja kierrätyksessä lukiolaiset arvostavat lähiruokaa ja ylipäätänsä kotimaista ja vastuullisesti tuotettua ruokaa. Samoin haluttiin seurata ja pienentää ruokahävikkiä.

Nuorten vastauksista kävi myös ilmi, että ostoksilla lähellä parasta ennen päivää tuotteet ovat suosittuja ja niille haluttiin myös alennettuja hintoja.

Selvästi vähiten kannatusta sai kotitarveviljely ja hyönteisruuan käytön edistäminen.

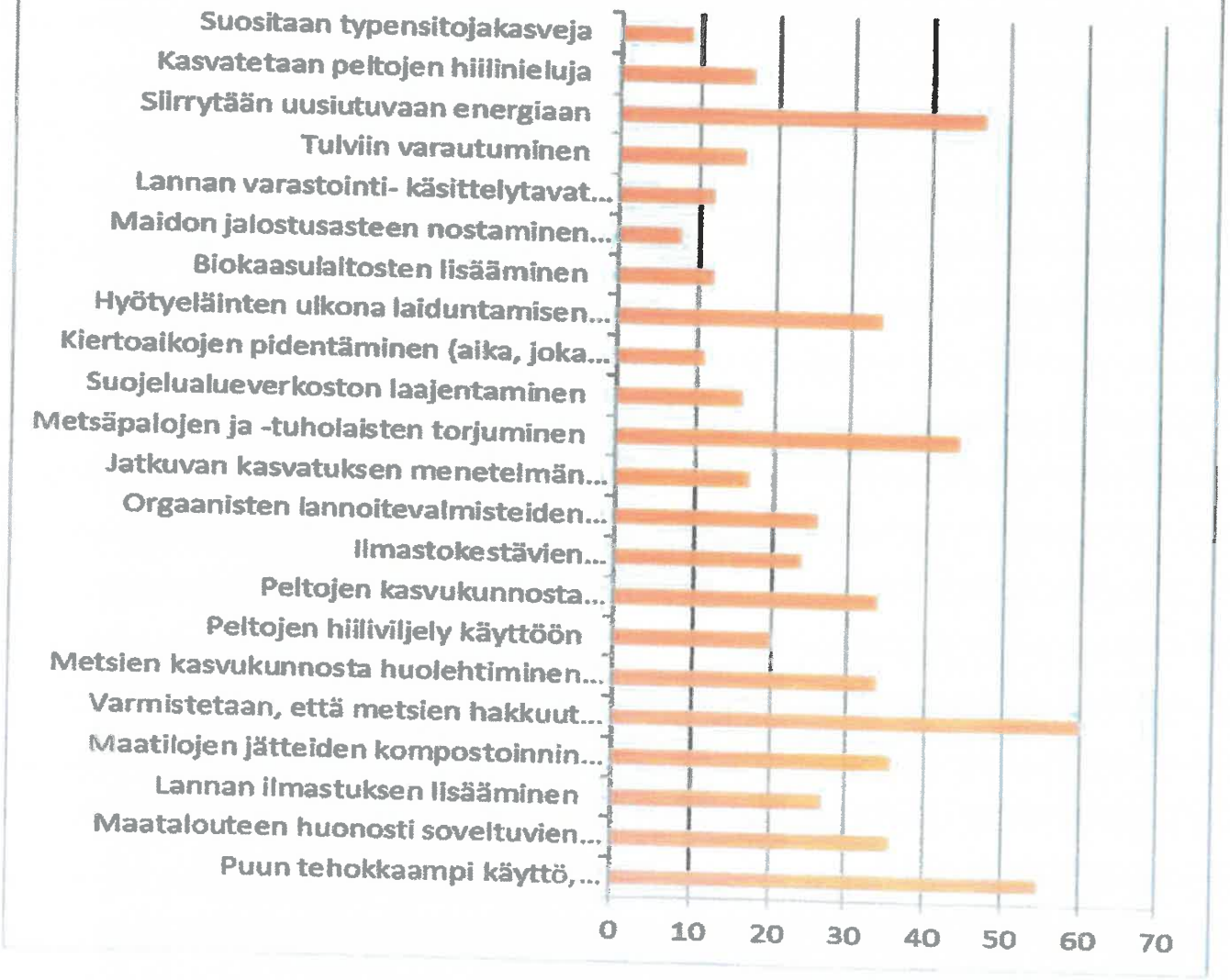
Vastaajien avoimissa vastauksissa ehdotettiin kouluruuan laadun lisäämistä.

ORIMATTILA
Sopivasti skutsissa

3.5. Maa- ja metsätalous

Valitse sinulle tai edustamallesi taholle viisi (5) tärkeintä ja hyväksyttävintä maa- ja metsätalouden toimenpidettä ilmastotavoitteen toteuttamiseksi

ORIMATTILA
- Sopivasti skutsissa -

Metsätalouden osalta lukiolaiset halusivat varmistaa, että metsien hakkuut eivät ylitä kestävää arvoa. Toisaalta vastaajat halusivat puun tehokkaampaa käyttöä. Lisäksi metsäpalojen ja –tuholaisten torjumista ja ylipäätänsä metsien kasvukunnosta huolehtimista pidettiin tärkeinä.

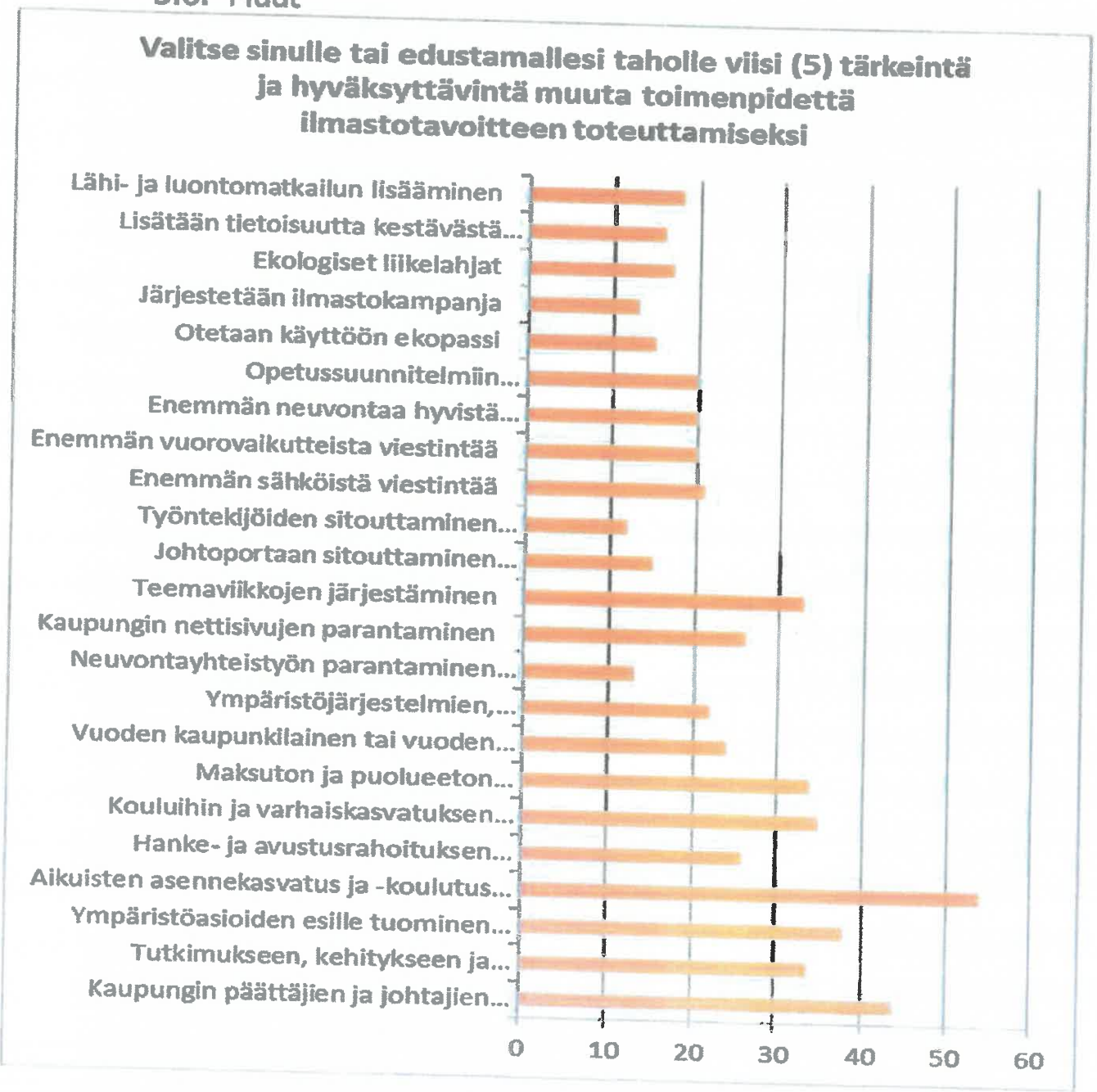
Sekä metsätalouden että maatalouden osalta vastaajat suosivat uusiutuvaan energiaan siirtymistä.

Maatalouden osalta lukiolaiset halusivat nostaa esille maatilojen jätteiden kompostoinnin, peltojen kasvukunnosta huolehtimisen ja hyötyeläinten ulkona laiduntamisen.

ORIMATTILA
- Sopivasti skutsissa

3.6. Muut

Tämän kysymyksen kohdalla tuli esille kaikki muut keinot, mitkä koettiin tärkeiksi ilmastotavoitteen saavuttamiseksi.

Lukiolaisten vastauksissa korostui aikuisten asennekasvatuksen ja –koulutuksen tärkeys. Lisäksi kaupungin päättäjien ja johtajien sitoutuminen hiilineutraalitavoitteeseen vahvan kannatuksen.

Seuraavaksi tärkeimpinä asioina pidettiin ympäristöasioiden tuomista esille kaikessa opetuksessa sekä koulujen ja varhaiskasvatuksen henkilöstön kouluttamista. Maksuton ja puolueeton energianeuvonta ja ilmastoneuvoja koettiin lähes yhtä tarpeelliseksi. Kouluun toivottiin teemaviikkojen järjestämistä. Tutkimukseen ja kehitykseen ja innovaatiotoimintaan haluttiin myös panostaa.

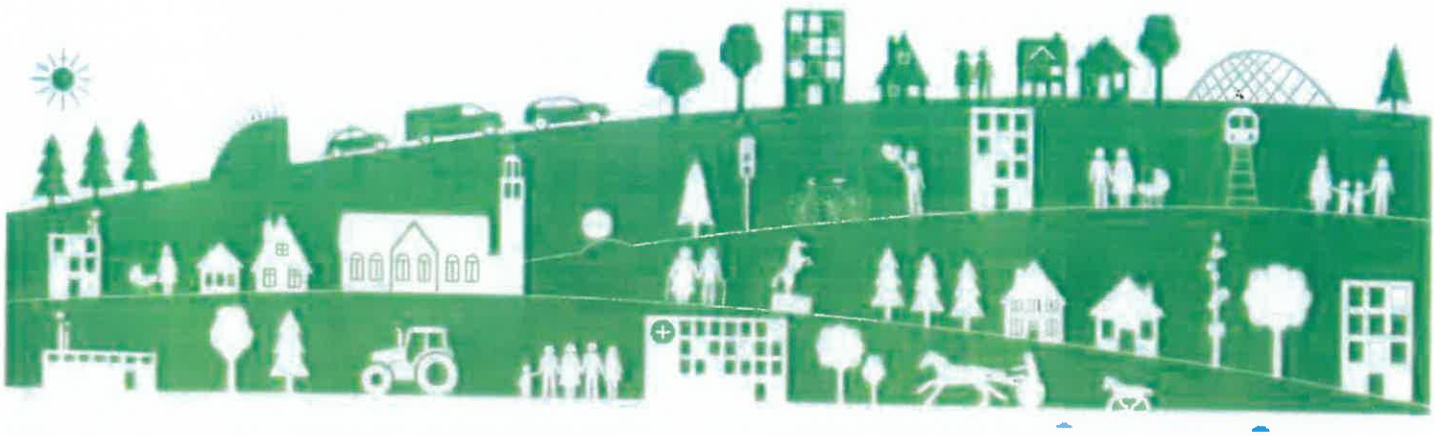
Vähiten kannatusta sai kaupungin työntekijöiden sitouttaminen tavoitteen toimenpiteisiin ja neuvontayhteistyön parantaminen.

Lähi- ja luontomatkailun lisääminen ei innostanut lukiolaisia samalla tavalla kuin kaikille orimattilalaisille tehdyssä kyselyssä.

4. Jatko

Saatuja vastauksia hyödynnetään kaupungin ilmasto-ohjelman lisäksi myös Erkko-lukion omia ympäristötavoitteita ja toimenpiteitä laadittaessa.

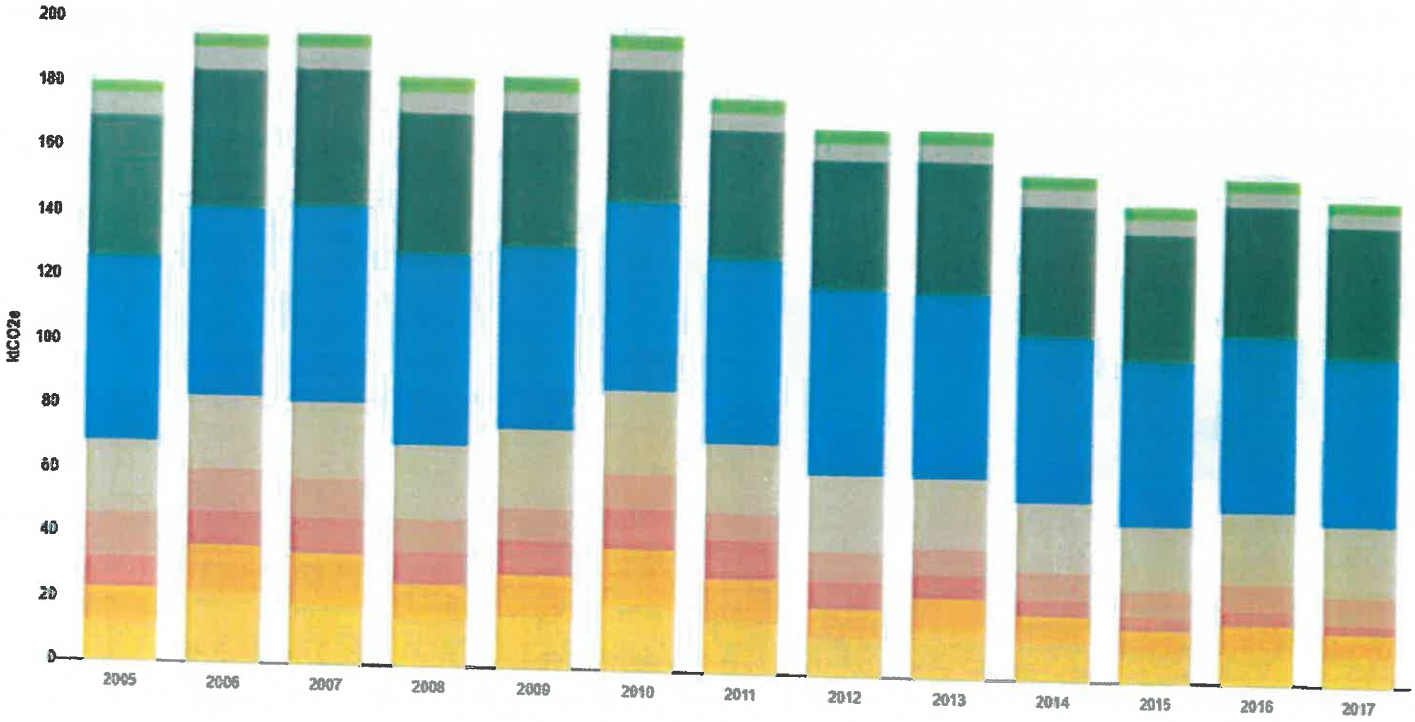
Päijät-Hämeen ilmastotiekartta valmistuu tänä vuonna 2019.

Lähde https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/

ENGLISH

ORIMATTILA

ALUE

ORIMATTILA

Aluevalinta

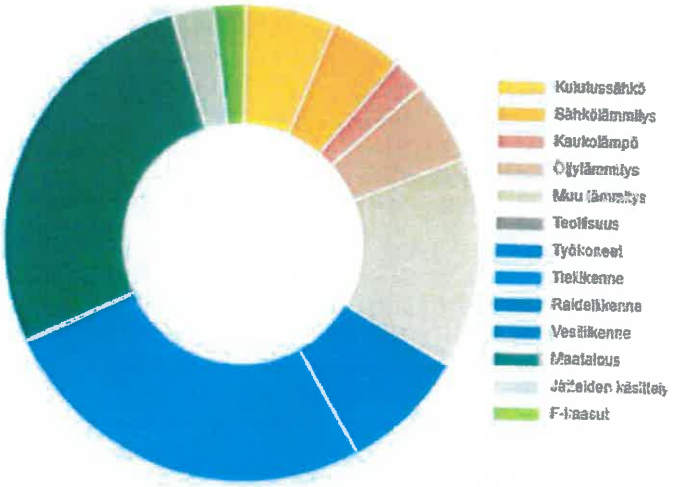
LASKENTAMENETELMÄ

HINKU-LASKENTA

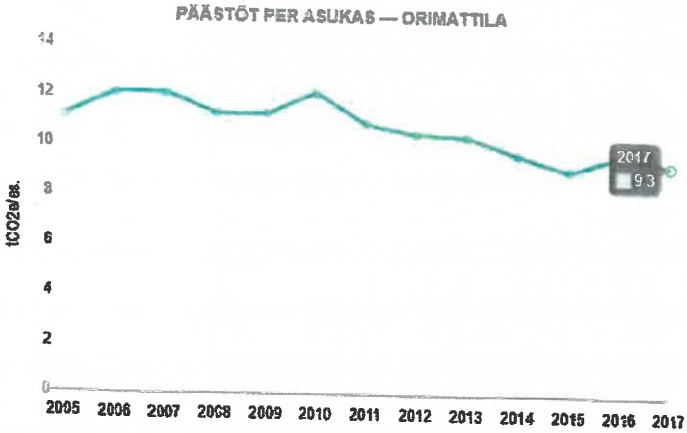
Kuntien tavoitteiden seurantaan tarkoitettu oletuslaskentamalli. Ei sisällä päästökauppaan kuuluvien teollisuuslaitosten polttoaineiden käyttöä, teollisuuden sähkönkulutusta, teollisuuden jätteiden käsittelyn päästöjä eikä kuorma-, paketti- ja linja-autojen läpiajoliikennettä. Alueella tuotetusta tuulisähköstä lasketaan kunnalle päästökompensaatio vuosittaisen sähkön päästökertoimen mukaisesti.

Hinkulaskenta

PÄÄSTÖJEN JAKAUMA 2017 — ORIMATTILA

PÄÄSTÖT PER ASUKAS — ORIMATTILA

MUUTOS PÄÄSTÖISSÄ — ORIMATTILA

KOKONAISPÄÄSTÖT

2005 - 2017

-16%

MUUTOS PÄÄSTÖISSÄ — ORIMATTILA

PÄÄSTÖT PER ASUKAS

2005 - 2017

-17%

Valitse vertailuvuosi: ◉ 2005 ○ 2007 ○ 2016

ORIMATTILA Hinku-laskenta	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kulutussähkö	12,2	21,2	19,0	14,5	16,1	20,7	16,0	11,8	14,1	11,9	9,3	10,4	9,2
Sähkölämmitys	10,9	15,6	15,7	11,2	13,2	17,6	13,6	9,3	11,1	8,6	7,2	8,3	7,3
Kaukolämpö	10,0	10,7	11,2	10,6	11,2	12,5	12,4	8,9	7,4	5,3	4,7	4,8	3,4
Öljylämmitys	13,4	13,1	12,5	9,8	9,8	11,0	8,4	9,3	8,3	8,4	7,8	8,4	8,4
Muu lämmitys	22,2	22,8	23,3	22,9	24,6	25,8	21,4	23,5	21,5	21,4	19,9	21,8	21,7
Teollisuus	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Työkoneet	14,8	14,8	14,9	15,2	14,4	14,2	13,6	14,6	14,2	13,8	13,4	12,8	13,0
Tieliikenne	42,6	43,8	46,4	44,6	42,4	44,5	43,9	43,3	43,4	38,1	38,2	42,1	39,5
Raideliikenne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Vesiliikenne	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Maatalous	43,4	42,5	42,2	43,5	41,8	41,0	39,8	39,9	40,9	40,4	39,3	40,5	40,7
Jätteiden käsittely	6,9	6,8	6,8	6,6	6,0	6,3	5,5	5,4	5,5	5,2	4,7	4,5	4,3
F-kaasut	3,6	4,1	4,1	4,5	4,7	4,3	4,3	4,2	4,1	4,0	3,8	3,5	3,3
Tuulivoima	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
kokonaispäästöt, ktCO2e	180,1	195,5	196,3	183,5	184,3	198,1	179,0	170,4	170,5	157,3	148,6	157,3	151,0
per asukas, tCO2e	11,2	12,1	12,1	11,3	11,3	12,1	10,9	10,5	10,4	9,7	9,1	9,7	9,3

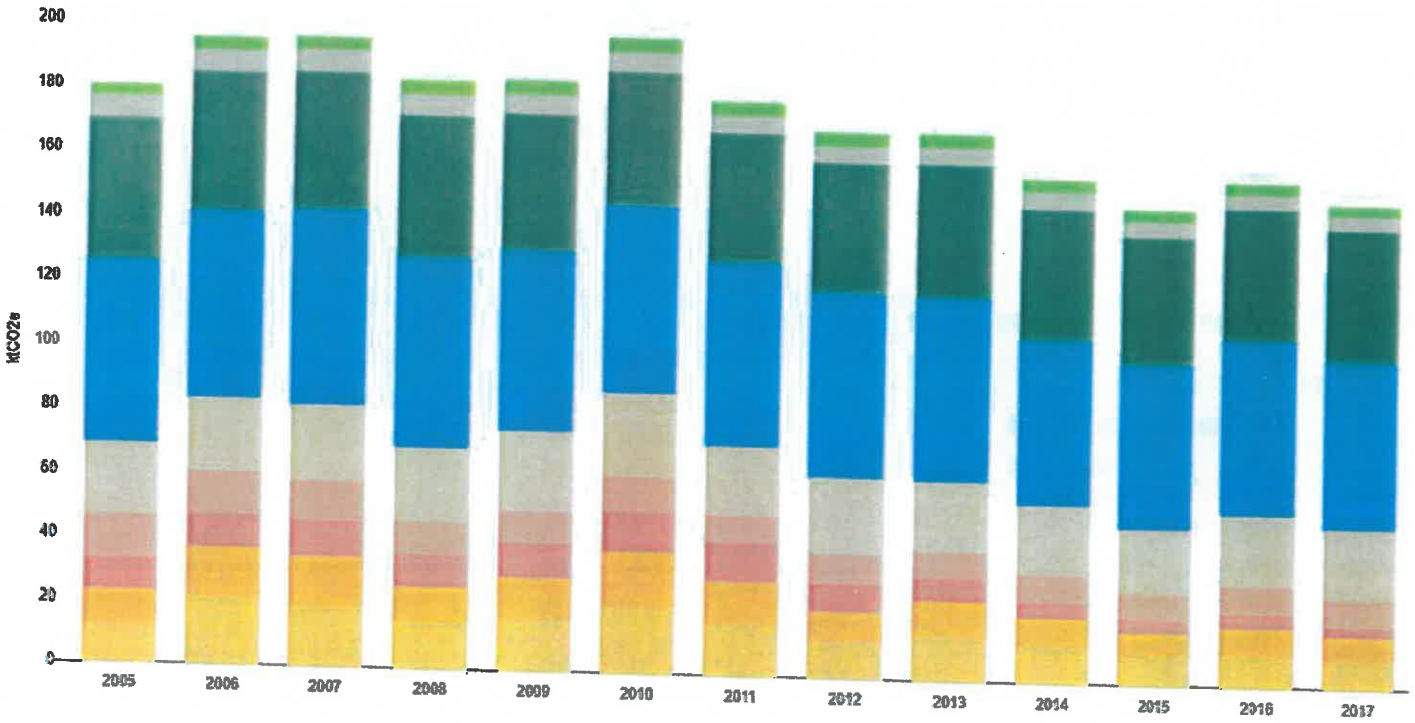
Copy

Tutustu tarkemmin laskentamenetelmään >>

Lataa päästötiedot Excel-taulukkoina >>

hiilineutraalisuomi.fi

ORIMATTILA

ALUE

ORIMATTILA

Aluevalinta

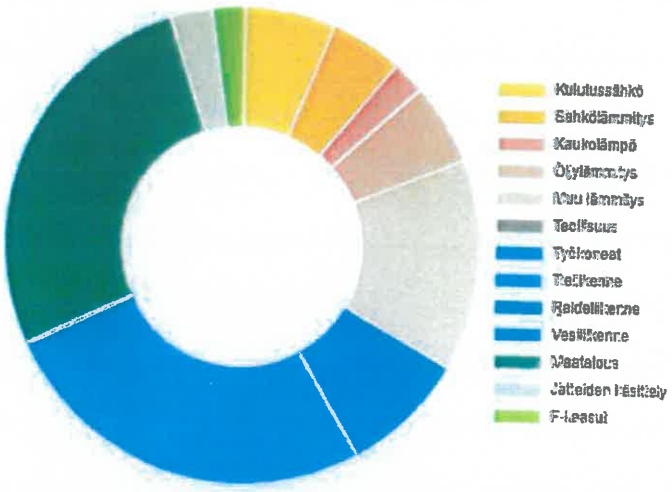
LASKENTAMENETELMÄ

HINKU-LASKENTA

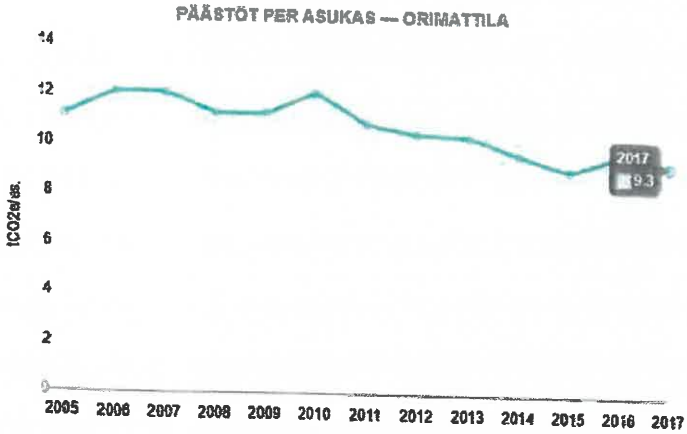
Kuntien tavoitteiden seurantaan tarkoitettu oletuslaskentamalli. Ei sisällä päästökauppaan kuuluvien teollisuuslaitosten polttoaineiden käyttöä, teollisuuden sähkönkulutusta, teollisuuden jätteiden käsittelyn päästöjä eikä kuorma-, paketti- ja linja-autojen läpiajoliikennettä. Alueella tuotetusta tuulisähköstä lasketaan kunnalle päästökompensaatio vuosittaisen sähkön päästökertoimen mukaisesti.

Nimistölaajennus

PÄÄSTÖJEN JAKAUMA 2017 — ORIMATTILA

PÄÄSTÖT PER ASUKAS — ORIMATTILA

MUUTOS PÄÄSTÖISSÄ — ORIMATTILA

KOKONAISPÄÄSTÖT

2007 - 2017

-23%

MUUTOS PÄÄSTÖISSÄ — ORIMATTILA

PÄÄSTÖT PER ASUKAS

2007 - 2017

-23%

Valitse vertailuvuosi: ○ 2005 ◉ 2007 ○ 2016

ORIMATTILA Hinku-laskenta	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kulutussähkö	12,2	21,2	19,0	14,5	16,1	20,7	16,0	11,8	14,1	11,9	9,3	10,4	9,2
Sähkölämmitys	10,9	15,6	15,7	11,2	13,2	17,6	13,6	9,3	11,1	8,6	7,2	8,3	7,3
Kaukolämpö	10,0	10,7	11,2	10,6	11,2	12,5	12,4	8,9	7,4	5,3	4,7	4,8	3,4
Öljylämmitys	13,4	13,1	12,5	9,8	9,8	11,0	8,4	9,3	8,3	8,4	7,8	8,4	8,4
Muu lämmitys	22,2	22,8	23,3	22,9	24,6	25,8	21,4	23,5	21,5	21,4	19,9	21,8	21,7
Teollisuus	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Työkoneet	14,8	14,8	14,9	15,2	14,4	14,2	13,6	14,6	14,2	13,8	13,4	12,8	13,0
Tieliikenne	42,6	43,8	46,4	44,6	42,4	44,5	43,9	43,3	43,4	38,1	38,2	42,1	39,5
Raideliikenne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Vesiliikenne	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Maatalous	43,4	42,5	42,2	43,5	41,8	41,0	39,8	39,9	40,9	40,4	39,3	40,5	40,7
Jätteiden käsittely	6,9	6,8	6,8	6,6	6,0	6,3	5,5	5,4	5,5	5,2	4,7	4,5	4,3
F-kaasut	3,6	4,1	4,1	4,5	4,7	4,3	4,3	4,2	4,1	4,0	3,8	3,5	3,3
Tuulivoima	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
kokonaispäästöt, ktCO2e	180,1	195,5	196,3	183,5	184,3	198,1	179,0	170,4	170,5	157,3	148,6	157,3	151,0
per asukas, tCO2e	11,2	12,1	12,1	11,3	11,3	12,1	10,9	10,5	10,4	9,7	9,1	9,7	9,3

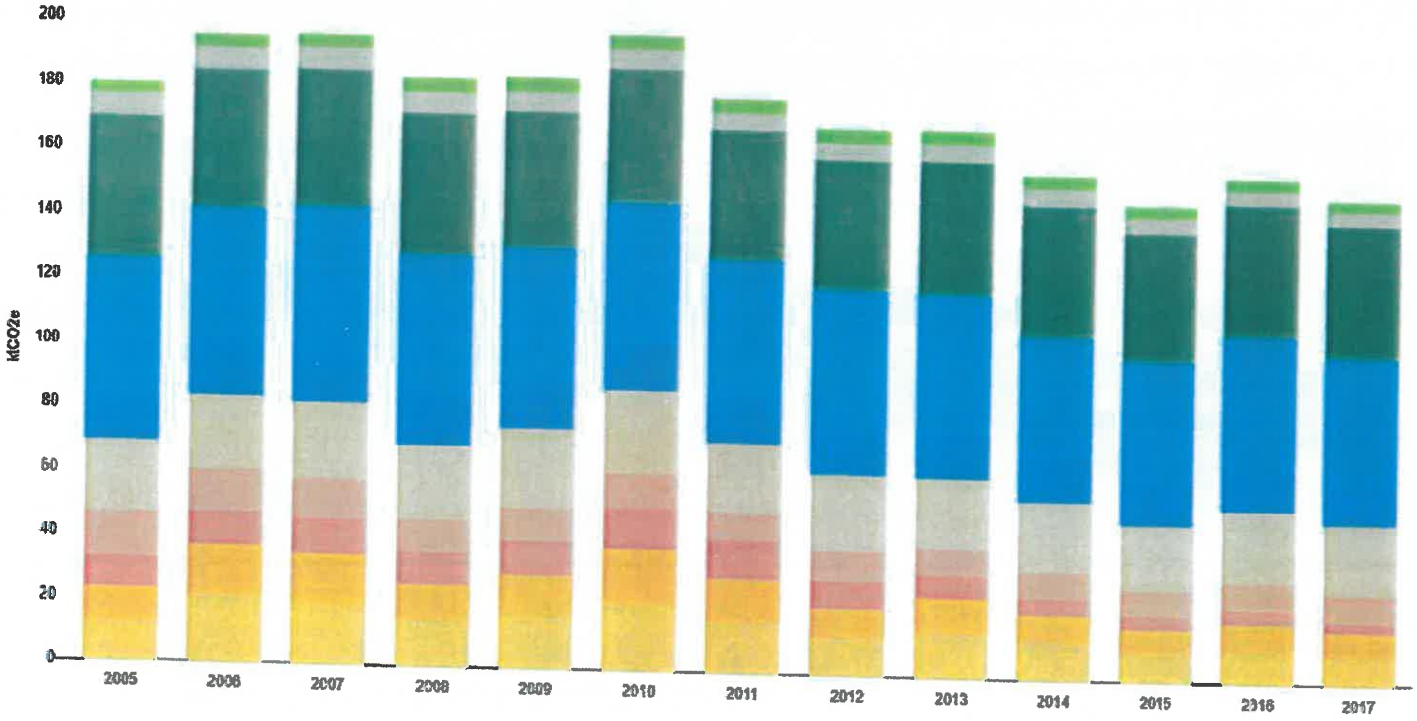
Copy

Tutustu tarkemmin laskentamenetelmään >>

Lataa päästötiedot Excel-taulukkoina >>

hiilineutraalisuomi.fi

ORIMATTILA

ALUE

ORIMATTILA

Aluevalinta

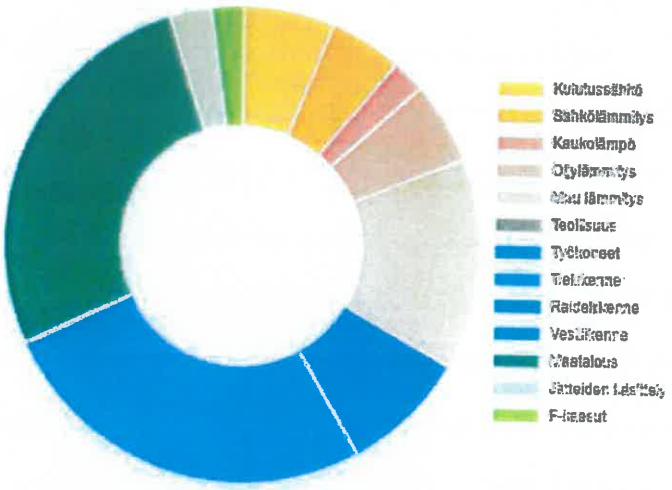
LASKENTAMENETELMÄ

HINKU-LASKENTA

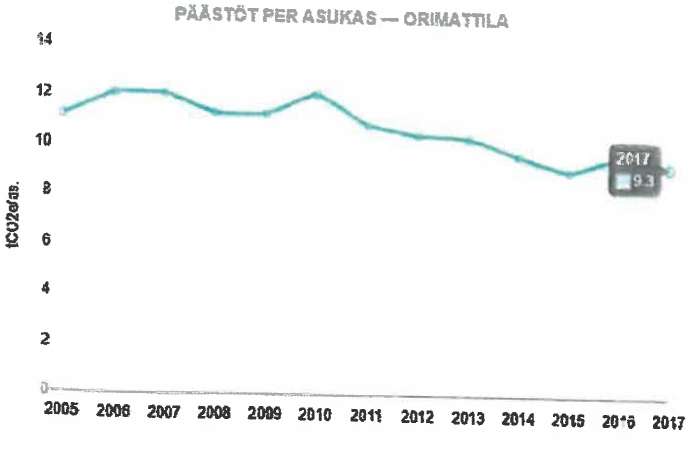
Kuntien tavoitteiden seurantaan tarkoitettu oletuslaskentamalli. Ei sisällä päästökauppaan kuuluvien teollisuuslaitosten polttoaineiden käyttöä, teollisuuden sähkönkulutusta, teollisuuden jätteiden käsittelyn päästöjä eikä kuorma-, paketti- ja linja-autojen läpiajoliikennettä. Alueella tuotetusta tuulisähköstä lasketaan kunnalle päästökompensaatio vuosittaisen sähkön päästökertoimen mukaisesti.

Muuta laskentaa

PÄÄSTÖJEN JAKAUMA 2017 — ORIMATTILA

PÄÄSTÖT PER ASUKAS — ORIMATTILA

MUUTOS PÄÄSTÖISSÄ — ORIMATTILA

KOKONAISPÄÄSTÖT

2016 - 2017

-4%

MUUTOS PÄÄSTÖISSÄ — ORIMATTILA

PÄÄSTÖT PER ASUKAS

2016 - 2017

-4%

Valitse vertailuvuosi: 2005 2007 2016

ORIMATTILA Hinku-laskenta	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kulutussähkö	12,2	21,2	19,0	14,5	16,1	20,7	16,0	11,8	14,1	11,9	9,3	10,4	9,2
Sähkölämmitys	10,9	15,6	15,7	11,2	13,2	17,6	13,6	9,3	11,1	8,6	7,2	8,3	7,3
Kaukolämpö	10,0	10,7	11,2	10,6	11,2	12,5	12,4	8,9	7,4	5,3	4,7	4,8	3,4
Öljylämmitys	13,4	13,1	12,5	9,8	9,8	11,0	8,4	9,3	8,3	8,4	7,8	8,4	8,4
Muu lämmitys	22,2	22,8	23,3	22,9	24,6	25,8	21,4	23,5	21,5	21,4	19,9	21,8	21,7
Teollisuus	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Työkoneet	14,8	14,8	14,9	15,2	14,4	14,2	13,6	14,6	14,2	13,8	13,4	12,8	13,0
Tieliikenne	42,6	43,8	46,4	44,6	42,4	44,5	43,9	43,3	43,4	38,1	38,2	42,1	39,5
Raideliikenne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Vesiliikenne	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Maatalous	43,4	42,5	42,2	43,5	41,8	41,0	39,8	39,9	40,9	40,4	39,3	40,5	40,7
Jätteiden käsittely	6,9	6,8	6,8	6,6	6,0	6,3	5,5	5,4	5,5	5,2	4,7	4,5	4,3
F-kaasut	3,6	4,1	4,1	4,5	4,7	4,3	4,3	4,2	4,1	4,0	3,8	3,5	3,3
Tuulivoima	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
kokonaispäästöt, ktCO2e	180,1	195,5	196,3	183,5	184,3	198,1	179,0	170,4	170,5	157,3	148,6	157,3	151,0
per asukas, tCO2e	11,2	12,1	12,1	11,3	11,3	12,1	10,9	10,5	10,4	9,7	9,1	9,7	9,3

Copy

Tutustu tarkemmin laskentamenetelmään >>

Lataa päästötiedot Excel-taulukkoina >>

hiilineutraalisuomi.fi

Kooste Orimattilan keinoista tavoitella hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä

TOIMENPITEET

1. Energiatehokkuussopimus KETS
   - energiatehokkuuden huomioiminen julkisissa hankinnoissa, rakennussuunnittelussa, maankäytön ja liikenteen suunnittelussa
   - energiakatselmusten toteuttaminen
   - tekniset energiatehokkuustoimenpiteet kiinteistöissä
   - yhdyskuntatekniikan energiatehokkuustoimenpiteet
   - vesilaitoksen energiatehokkuustoimenpiteet
   - säästötakuu- ja/tai muiden rahoitusmenettelyjen käyttö investoinneissa
   - kulutusseurannan kehittäminen ja hyödyntäminen säästöjen aikaansaamiseksi
   - energiatehokkuuden huomioiminen työtavoissa
   - kiinteistöjen energiatehokas käyttö
   - energiatehokkuuteen liittyvä viestintä ja koulutus
   - sivistystoimen energiatehokkuustoimenpiteet
   - uusiutuvan energian käytön ja tuotannon lisääminen
   - alueellinen yhteistyö ja koordinaatio

2. Liikenne ja maankäyttö
   - joukkoliikenteen kehittäminen
   - pyöräilyn ja kävelyn edellytysten tukeminen
   - ympäristökriteereiden huomioiminen liikenteen julkisissa hankinnoissa

3. Jätehuolto
   - ravinneneutraali kunta
   - jätteiden synnyn vähentäminen suhteessa tuotantoon ja asukkaiden määrään
   - kierrätykseen liittyvän viestinnän ja koulutuksen tehostaminen

4. Tiedotus ja koulutus
   - laaditaan ilmasto-ohjelmalle oma viestintä- ja koulutussuunnitelma osana koko kaupungin viestintä- ja koulutussuunnitelmaa

5. Sopeuttamistoimenpiteet
   - päivitetään kaupungin riskienhallinta/poikkeusolosuunnitelmia ilmastonmuutokseen sopeutumistoimilla

6. Hiilinielujen/varastojen ja päästökompensaatioiden edistäminen
   - uudistetaan kaupungin metsänhoitosuunnitelma huomioimaan hiilinielut/varastot, jatkuva kasvatus, kiertoaikojen pidentäminen ja avohakkuiden vähentäminen
   - METSO-ohjelma
   - edistetään puurakentamista
   - asemakaava-alueille laaditaan oma erillinen taajamametsäsuunnitelma
   - selvitetään päästöjen kompensoinnin toteuttamisvaihtoehtoja.

7. Yhteistyöverkoston hyödyntäminen
   - tehostetaan kaupungin omaa sisäistä yhteistyöverkostoa
   - hyödynnetään Hinku/Ranku/KETS/Canemure yhteistyöverkostoja
   - hankkeistaminen